Günlük Siyasi Gazete

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

SAYI 141
19 EKİM 1979
CUMA
500 Kuruş

Burjuva siyasi iktidarının nasıl oluşturulacağı konusunda

Belirsizlik Sürüyor

- **MSP şimdilik hükümete katılmamak kararında. MHP, AP hükümetini koşulsuz destekleyeceğini açıkladı.**
- **Tekelciler, AP'yi bir erken seçim hükümeti kurması ve en geç baharda seçime gidilmesi yönünde sıkıştırıyorlar.**

Gerçek Haber Merkezi — Ecevit hükümetinin istifasından ve başkanın, «hükümeti Demirel kurmalıdır» sözlerinden sonra gelişmelerin ne şekil alacağı merakla bekleniyor. Bu arada siyasi siyasi partilerin hükümet sorununa ilişkin tutumları da netleşmeye başladı.

Demirel hükümet kurmaya talip olmadan önce, MSP ve MHP yöneticilerinden beklediği yeşil ışığı bulamadı.

AP merkez yönetimi ve Demirel, hükümet sorunun Ecevit tarafından kendilerine devrinden sonra, resmi bir açıklama yapmadan önce, öteki muhalefet partilerinin nabızlarını yoklamayı uygun buldular. Parti genel başkanları dışında yürütülen ikili ilişkilerden olumlu bir sonuca varılamadığı belirtiliyor. MSP genel merkezinde hakim olan kanaat, «batıl» paritlerden birinin iflasından sonra, öteki «batıl» parti olan AP'nin de iflas edeceği şartları hazırlama olarak gösterilmektedir. MSP, eğer bu dönemde AP tek başına ve dışardan destekli bir hükümet kuracak olursa, ağır ekonomik ve siyasi bunalımın altında kısa sürede ezileceği görüşündedir. Böy-

Devamı s. 5, sütun 3'de

ABD'li işadamları Sanayi ve Teknoloji Bakanı Alp'le yaptıkları görüşmede.

ABD'li işadamlarına ragbet!

- **Sanayi ve Teknoloji Bakanı Alp, ABD'li işadamlarının maden üretimine yatırım yapmalarını isterken, İşletmeler Bakanı Bulutoğlu ülkemizin teknisyen ve işgücü sağlamak bakımından «elverişli» olduğunu söyledi!**

Ankara — Türkiye'de yatırım olanaklarını araştırmak üzere gelen ABD'li işadamlarının temasları sürüyor. Heyet geçtiğimiz günlerde Sanayi ve Teknoloji Bakanı Orhan Alp ve İşletmeler Bakanı Kenan Bulutoğlu ile görüşmelerde bulunmuştur. Alp görüşmelere ilişkin olarak, «Türkiye'nin maden üretimine yönelik yatırımlara büyük önem verdiğini ve bu

Devamı s. 5, sütun 6'da

Erbakan, AP'yi hükümet kurmaya çağırdı:

Erbakan: «AP'ye dışardan destek sağlamak ihtimallerden birisidir», «AP ile ortaklık kurmak da ihtimallerden bir diğeridir.»

«Düzeltirim dedin, düzelt!»

- **MSP Genel Başkanı Erbakan, «Şu millet dört sene MSP'nin eline bir geçse, Allah, tadına doyum olmaz» dedi.**
- **Erbakan, iktidara gelirlerse güreşçilerimizin dünya şampiyonu olacağını ileri sürdü.**
- **MSP lideri dört sene sonra seçim yapılırsa partisinin 300 milletvekili çıkaracağını iddia etti.**
- **Erbakan, «AP bir sene de iflas etmezse erken seçime gideriz» şeklinde konuştu.**

Ankara (THA) — Milli Selamet Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan, «Şu millet dört sene MSP'nin eline geçse, Allah, tadına doyum olmaz, güreşçilerimizin hepsi dünya şampiyonu olur» demiştir.

Erbakan, bugün partisinin Genel Merkez'inde düzenlediği basın toplantısında Demirel'in «6 ayda herşeyi düzeltiriz» şeklindeki sözlerini anımsatmış, «düzeltirim dedin düzelt bakalım, kaçamazsın kovalarız» şeklinde konuşmuştur.

MSP Genel Başkanı AP'ye dışardan destek sağlayacak mısınız?» şeklindeki bir soruya «bu ihtimallerden birisidir», «AP ile ortaklık kuracak mısınız?» sorusuna da «bu da ihtimallerden öbürüdür» yanıtlarını vermiştir.

Erbakan, basın toplantısında, TRT'yi de eleştirerek, çekilen filmlerin kuşa çevrildiğini ileri sürmüş, basın için de «ölüyü badem gözlü yaparsınız» şeklinde konuşmuştur.

MSP lideri, konuşmasında özetle şu görüşleri savunmuştur: «1979 seçimlerinin genel görüntüsü muvacehesinde evvelce mükerreren de

Devamı s. 5, sütun 4'de

Adana'da direniş yapan polislerden 6'sı tutuklandı

- **Adana Emniyet Müdürü Yurdakul'un öldürülmesinden sonra eyleme geçen polislerden 6'sı tutuklanırken, 18'inin de tutuksuz yargılanmasına karar verildi.**

Adana (a.a.) — Adana Emniyet Müdürü Cevat Yurdakul'un öldürülmes'nden sonra eyleme geçen polis'erden Pol-Der Şube Başkanı İbrahim Tepebaşı dahil 6'sı tutuklanmış, 18 polisinde tutuksuz yargılanmasına karar verilmiştir.

6. Kolordu ve Adana. K. Maras, Gaziantep. Adıyaman İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı Basın ve Halkla İlişkiler Şubesi'nden bu konuda şu açıklama yapılmıştır:

Devamı s. 5, sütun 4'de

Gerçek Durum

14 Ekim'de Kaçan Fırsat ve Doğan Olanak

Sosyal demokrasinin iktidar olduktan sonra kısa zamanda iflas edeceği günümüzden çok önce belliydi. İşçi sınıfı sosyalistleri bunu 1977 öncesindeki dönemde ısrarla vurgulamışlar ve sosyal demokrasinin umut olmadığını gören kitlelerin daha ileri aranışlar içine gireceğini belirtmişlerdi.

CHP'nin ilerisinde alternatif arayan kitleler sosyalist hareketin bölünmüşlüğünden ve solun danıklığından dolayı birlik özlemleri içindeydiler. Bu nedenle, sosyal demokrasinin yaratacağı düş kırıklığını ancak sosyalist hareketin öncülüğündeki devrimci - demokratik mücadelenin siyasal alandaki beraberliğini ve bütünlüğünü sağlayarak, solun siyasal başarısına dönüştürmek mümkündü. Bir başka deyişle, kendisini sol olarak tanıtan ve sol adına hareket sosyal demokrasinin iflasıyla birlikte doğacak boşluğu sosyalizmin önderliğindeki ilerici güçlerin, gerçek solun alabilmesi için solda birliktelik ve işbirliği politikaları vakit yitirilmeden etkince hayata geçirilmeliydi.

Bir başka deyişle, TSİP'in savunduğu birlik ve işbirliği politikaları, yeni koşullarda daha da büyük bir önem kazanıyordu. Bu yapılamadığı takdirde, CHP'den kopan kitlelerin bir kısmında politik kayıtsızlığın —geçici bir süre için bile olsa— doğması ihtimali vardı.

1977 öncesinde dile getirdiğimiz bu görüşler, 1977 seçimlerini izleyen dönemde ve özellikle CHP iktidarında aynen doğrulandı. Sosyal demokrasi kısa zamanda iflas etti. Kitleler daha ileri aranışlar içine girdiler. Ortaya çıkan düş kırıklığını faşistler ve işbirlikçileri, genel bir umutsuzluğa dönüştürmeye çalıştılar. Ne var ki, iki yıla yaklaşan bir süre içinde solun birlikteliği ve işbirliği sağlanamadı. Sol hareket, sosyalist siyasal güçlerin önderliğinde bütünleşemedi. Bir başka deyişle, CHP'nin solunda güçlü, etkin bir alternatif, yani solda birlik ve birliktelik yaratılamadı.

Buna rağmen, 1979 kısmî seçimleri tarihsel bir olanaktı. Şayet devrimci - ilerici güçler, sosyalist politik hareketin önderliğinde bir blok kurabilselerdi, kitlelerin karşısına CHP'nin solunda etkin bir alternatif olarak çıkma olanağı doğacaktı. Seçimlerden aylarca önce, TSİP, bu tesbitten hareketle, TİP'e, Devrimci Demokratlara, Birlik Dayanışma grubuna ve Özgürlük grubuna bir seçim blokunu başlatmak ve bu blokun kapsamını giderek genişletmek önerisi getirdi. Bu girişime sadece Devrimci - Demokratlar olumlu yanıt verdiler. Böylece, mümkün olan en geniş kapsamlı seçim bloku

Devamı s. 5, sütun 7'de

GÜNAYDIN SAYIN BAKAN!

Mete Tan: «Hammadde fabrikaları kurulmalıdır»

- **Sağlık Bakanı Dr. Tan, «Türkiye'de ilaç hammaddesi yapan fabrikalar kurulmadıkça ilaç sıkıntısı ve ilaç fiyatlarının artışı durdurulamaz» dedi.**
- **Eczacı Odaları ve Tabip Odaları yetkilileri: «ham madde fabrikası kurulmalıdır demekle bu iş olmaz. Bir plan ve program içinde Bakanlıklar birleşerek hemen hammadde fabrikalarının kurulması için işe başlamalıdırlar.»**

Ankara (Gerçek) — Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan, geçtiğimiz gün bir basın toplantısı yaparak ba-

Devamı s. 5, sütun 3'de

MHP Konya'daki oy kaybına bahane buldu

- **MHP Genel Başkan yardımcılarından Güner «partili kardeşlerimizin reylerini AP'de birleştirmek suretiyle göstermiş oldukları davranışı takdir ve şükranla anıyoruz» dedi.**

Konya — MHP Genel Başkan yardımcılarından Agah Oktay Güner, MHP'lilerin Konya'da AP adayı Şaban Karataş'ı desteklediklerini öne sürmüştür.

Bilindiği gibi, MHP'nin 14 Ekim'de Konya'da yapılan milletvekilliği ara seçiminde aldığı oylar, 1977 seçimlerinde aldığı oylardan yaklaşık 10 bin eksik olmuştur. Bu düşüşü izah etmek gereği duyan MHP şefleri, daha önceden yaptıkları açıklamalarda ne Konya'da ne de Türkiye'nin bir başka yerinde AP'yi desteklemelerinin sözkonusu olmadığını söylemiş olmalarına rağmen, şimdi MHP'lilerin AP adayına oy verd'klerini söylemekte ve bu davranışı da şükranla karşıladıklarını ileri sürmektedirler.

Agah Oktay Güner, Konya'da konuyla ilgili olarak yaptığı açıklamada, «Partili kardeşlerimizin reylerini AP'de birleştirmek suretiyle göstermiş oldukları vatanperverhane ve feragatkarhane davranışını takdir ve şükranla karşılıyoruz. Kendilerini canlarıyla memleket davasına hasretmiş yiğit, imanlı kardeşlerimizden zaten başkası beklenemezdi» demiştir.

Orta dereceli okullardan mezun işsizler ordusu artıyor

- **Eğitim ve öğretim düzenindeki aksaklıklar, sistemin çağdışı ve antidemokratik niteliğinin yanında, plansız ve programsız uygulama yüzünden her yıl binlerce genç işsizler ordusuna katılıyor.**
- **Meslekî Teknik okullardaki uygulama, pratik derslerinin azlığı bu öğretim düzenini de işe yaramaz bir hale getiriyor. Bu okullardan mezun olan gençlerin yüzde 30'u iş bulamıyor.**
- **Ana okulundan, lise son sınıfına kadar karmakarışık bir eğitim gören çocuklar, üniversite kapılarında takılıp kalıyor. Üniversiteye giremeyenler iş de bulamıyor.**

Orta dereceli okulların açılması ile birlikte yıllardır süren bir yığın sorun da yeniden su yüzüne çıktı. İlk öğretimde yapılan yanlış uygulamalar olduğu gibi orta öğretime de yansıyor. İlk öğretim döneminde yeteri kadar sağlıklı bilgi ile yuğrulamamış olan küçük beyinlere orta öğretim döneminde daha da karmaşık bir eğitim sunuluyor.

İlk öğretimin Amerikan sistemi ile yozlaştırıldığını biliyoruz. Ancak Orta öğretim daha kötü bir durumda. Her yıl değişen yönetmenliklerle orta dereceli okullarda bir karmaşadır devam edip gidiyor.

İlk öğretimden sonra eğitimin temel birimlerinden biri orta öğretim kurumlarıdır. Yeni uygulamaya göre ilköğretim, ortaöğretim kadrosundaki ortaokulları kendi kadrosu ve yapısı içine aldığında, orta öğretim sadece lise sınıflarından oluşacaktır.

Devlet Planlama Teşkilâtının verilerine göre geçmiş dönemlerde, okul öncesi eğitiminde, ana sınıfların uygulenması geliştirilmemiştir. İlkokulların bünyesi içinde açılan ana sınıfların sayısı 77-78 ders yılında 984 olmuştur. Temel eğitimin I. kademesini oluşturan ilkokullar da okullaşma oranı yine 77-78 yılında yüzde 87.5 olarak gerçekleşmiştir. Genel olarak bu oran kır-kent ve erkek-kız yönünden büyük farklılıklar göstermektedir.

Geçtiğimiz öğretim yılı içinde 871 lisede toplam olarak 425.110 öğrenci eğitim görmüştür. Kırsal kesimde, özellikle okul açma standartlarına uymayan küçük yerleşme merkezlerinde plansız ve programsız açılan ortaokullar, eğitim için son derece elverişsiz binalarda yapılmakta, ve öteden beri varolan dengesizliği daha da artırmaktadır.

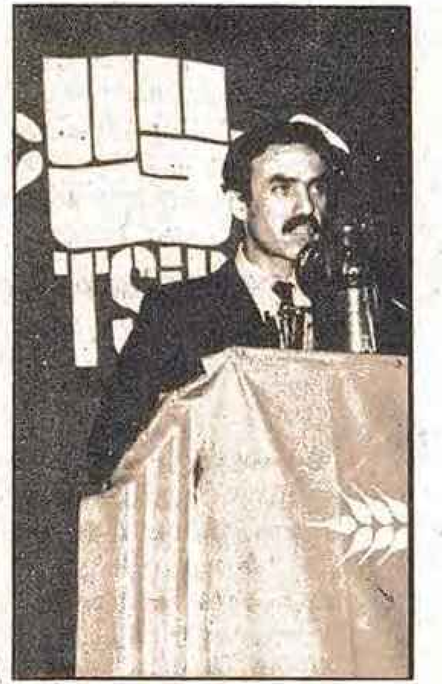
Mesleki ve teknik öğretimin I. devresinde (ortaokul düzeyinde) öğrenci sayısı toplamı 147.500'dür. Bu sayı bu ders yılında hizmete giren 45 yeni teknik okulla birlikte bir miktar artacaktır. Ancak artışın ilk ağızda çok büyük olması, ve yararları henüz belirlenmemiştir.

Tüm endüstri ve meslek li-

Devamı s. 5, sütun 5'de

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz «Kitleler bizlerden tutarlı olmamızı istiyor»

- **TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın açıklamasını bazı gazeteler eksik ve yanlış yansıttılar.**

İstanbul (Gerçek) — Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz bir açıklama yaparak TSİP'in solda en fazla desteği sağlamasının, birlikçi politikanın sonucu olduğunu belirtti. Kitlelerin, sosyal demokrasinin faşizm karşısındaki acizliğini mahkûm ettiğini de belirten Kaçmaz, «gün yitirilmeksizin solda güçlü bir blok oluşturulması için olumlu ve yapıcı politikalar benimsemelidirler» demiştir.

Öte yandan Kaçmaz'ın açıklamasının İstanbul'da çıkan bazı gazetelerde, yanlış yansıtılması dikkati çekmiştir. Cumhuriyet Gazetesi Kaçmaz'ın açıklamasını şöyle özetlemiştir: «Her şeye rağmen sonuçlar ileriye umutla ve güvenle bakmamızı sağlayacak niteliktedir. TSİP'in solda en büyük desteği sağlamış olması bunun kanıtıdır.»

Devamı s. 5, sütun 5'de

Tekelciler seçim sonuçlarından çok memnun

- **Türkiye Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar, «Parlamento aritmetiğindeki değişikliğin sonucunda daha güçlü bir iktidarın ülkeye yön vereceğine inanıyorum» dedi.**

Ankara (a.a.) — Türkiye Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar, ara seçimlerin sonucunun Türk toplumunun rejime inancını taze bir şekilde ortaya koyduğunu söylemiş, «parlamento aritmetiğindeki değişikliğin sonucu olarak serbest piyasa düzenini benimseyen daha güçlü bir iktidarın çıkarak ülkeye yön vereceğine inanıyorum» demiştir.

Yazar, seçimlerde Türk halkının serbest bir tartışma ortamı içinde sol görüşleri ve eğilimleri onaylamadığını açık bir biçimde gösterdiğini iddia etmiştir.

Türkiye'nin dünya ölçüsünde liberal sayılabilecek bir yabancı sermayeyi teşvik kanununa sahip bulunduğu ancak bu kanunun uygulanmasında bürokratik bazı engeller ve güçlükler ile karşılaşıldığını belirten Yazar, bu engellerin yakın bir gelecekte ortadan kaldırılacağına inandığını kaydetmiştir.

Türkiye Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazar, Türkiye'de ortak yatırım olanakları araştırmak amacıyla Ankara'da bulunan ABD'li işadamlarıyla görüşmeden önce yaptığı konuşmada şunları söylemiştir: «Kalkınma çabalarımızı güven altına alabilmemiz için artan ithalatımız karşısında ihracatımızı da hızla yükseltmek zorunluğu ile karşı karşıya bulunuyoruz. Bu gerçeğin ışığı altında diyebilirim ki, yabancı sermaye ve teknolojisi ile işbirliğini öngören ortak teşebbüslerin hem iç piyasalara hem de dış piyasalara hitap edecek sağlam bir işletme yapısını geliştirmeleri gerekir. Bu konuda bizi iyimserliğe sevk edebilecek yeterli nedenler mevcuttur.

Ekmek fiyatı tüccarın insafına bırakıldı

- **Toprak Mahsulleri Ofisi, buğday alımı yapmayarak belediyelere ekmeklik buğday ihtiyaçlarını serbest piyasadan karşılamalarını istedi**
- **Toprak Mahsulleri Ofisi, tüccarın elindeki buğdayın piyasaya çıkmasını istiyor. Ancak buğday fiyatlarının artması nedeniyle fırıncılar bugünkü fiyatlarla ekmek satamayacaklarını ve böyle sürerse kışın ekmek bulunamayacağını söylüyorlar.**

İstanbul (Gerçek) — 17 milyon tona ulaşan 1979 yılı buğday rekoltesinden gerekli alımı yapmayan Toprak Mahsulleri Ofisi Belediyelere göndererek ekmeklik buğday ihtiyaçlarını serbest piyasadan karşılamalarını istedi. İlgililer bu durumda halkın temel ihtiyaç maddesi olan ekmeğin fiyatının bu kış ar-

Devamı s. 5, sütun 5'de

DDGF Silahsızlanma haftası için tüm dünya gençliğine çağrı yaptı

- **Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu tüm dünya gençliğine çağrıda bulunarak 24 - 31 Ekim BM Silahsızlanma Haftası'nın aktif bir şekilde kutlanmasını istedi.**

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu tüm dünya gençlerine ve öğrencilere bir çağrıda bulunarak 24-31 Ekim tarihleri arasında ilan edilen BM Silahsızlanma Haftası'nın aktif bir şekilde desteklenmesini istedi.

Geçtiğimiz yıl yapılan BM Silahsızlanma Özel Oturumunda, BM'in kuruluş günü olan 24 Ekim ile 31 Ek'm tarihleri arasındaki süre Silahsızlanma Haftası olarak kabul edilmişti.

DDGF'nin yaptığı çağrıda, silahlanma yarışının doğa ve insan kaynaklarını heba ettiği; bunun aynı zamanda dünya barış ve güvenliği açısından çok ciddi bir engel oluşturduğuna işaret ed'lerek, silahlanma yarışına yapılan harcamaların insanları daha iyi yaşama koşullarına kavuşması için sarfedilebileceği belirtilmiştir.

Sovyetler Birliği ve diğer sosyalist ülkelerin kalıcı barış politikasının, barış yanlısı güçlerin yorulmak bilmez çabalarının detant sürecinin derinleştirilmesi ve silahsızlanma yolunda somut adımların atılması için gerekli koşulları yarattığı kaydedilen çağrıda, silahlanma yarışının önünü almak üzere atılacak somut adımların günümüzde her zamankinden fazla önem taşıdığı belirtilmiştir.

DDGF'nin çağrısında barış düşmanlarının dünyada yeralan olumlu değişiklikler karşısında eylemlerini arttırdıkları ve silahlanma yarışını hızlandırmaya çalıştıklarına değinilerek, ABD askeri bütçesinin 1980'de 138.200 milyon dolar gibi astronomik bir sayıya ulaştığı. bunun önemli bir kısmının MX'ler ve Batı Avrupa'ya yerleştirilmek istenen Pershing füzeleri gibi yeni kitle imha silahları üretimi ve geliştirilmesi için harcanmak istendiği belirtilmiştir.

Sınırlı stratejik savaş gibi tehlikeli kavramların ortaya atıldığı kaydedilen çağrıda, böyle manevraların SALT-2'nin olumlu etkilerine karşılık daha fazla engeller yarattığı ve NATO militarist çevrelerine, askeri-sanayi komplekslerine, dünyanın değişik bölgelerindeki gerici ve neo-faşist güçlere, halkların ka-

Devamı s. 5, sütun 3'de

Gerçek Siyasal Kutuplaşmaya Doğru

Süreyya ÖNGEN

Türkiye'de «çok partili» denilen parlamenter hayatına geçildiğindenberi sürüp giden bir kutuplaşma var. CHP ile DP arasında başlayan bu politik kutuplaşma, bugün CHP - AP çekişmesi biçiminde sürüp gidiyor. Türkiye'nin son 33 yıllık siyasal yaşamına onun sandıksal göstergelerine bakınız. 1946 seçimlerinden sonra CHP iktidarda, DP «muhalefette». 1950'de DP büyük farkla iktidarda, CHP 64 sandalyeyle «muhalefette». 1954'de DP 513 iskemleye yükselirken, CHP'ye 27 milletvekili düşüyor. Ama daha sonra başlayan ekonomik bunalım sonucunda, DP yeni anti-demokratik seçim yasaları çıkartarak ve seçimleri öne alarak 1957 seçimlerinde hükümette kalmayı başarıyor, fakat CHP'nin iskemle sayısı da herşeye rağmen 183'e çıkıyor.. Derken 27 Mayıs geliyor... 1961 Ekim seçimlerinde CHP öne geçiyor. Önce CHP - AP koalisyonu, sonra CHP'nin YTP ve CKMP ile kurduğu koalisyonlar. Derken, 1965'de AP 240 milletvekili ile hükümete geliyor. Bu sayı 1969'da 252'ye yükseliyor. Sonra AP bölünüyor... 12 Mart faşist «ara rejimi» araya giriyor. 1973'de faşizmden çıkışta bu kez yeniden CHP güçleniyor, AP «ana muhalefet partisi» oluyor. 1977'de hem CHP, hem AP sandalye sayılarını arttırıyorlar. Transferlerle kurulan 3.ncü Ecevit hükümeti ise, 1979 ara seçimlerinde yenilgiye uğruyor. Seçimlerin kısmi olması ve senatoya özgü kalması nedeniyle, Meclis aritmetiğinde büyük değişmeler olmuyor fakat AP oy oranını yüzde 47'ye yükseltiyor. Şayet 14 Ekim 1979 bir genel seçim olsaydı, bu demekti ki, AP yeniden tek başına hükümete gelebilecek iskemleyi bulacaktı.

Böylece, burjuvaların deyimiyle, «çok partili parlamenter rejime» geçildiğinden bu yana hükümetlerin ağırlığını ya DP (ve onun devamı AP) ya da CHP oluşturmuştur...

Ama siyasal arenadaki bu tahtıravalli, hiç kuşkusuz sürgit devam etmiyor. Çünkü özellikle son 20 yılda, ülkemizde büyük bir sosyal muhalefet (gerçek muhalefet) gelişip güçleniyor. Sınıf mücadelesi kızışıyor. İşçiler, aydın meslek grupları, gençlik ve kadın kesimleri ekonomik demokratik planda güçlü örgütlerini yaratıyorlar, bu örgütler, egemen güçlere karşı sınıf mücadelesinin transmisyon kayışları oluyor. Öte yandan ulusal demokratik mücadele önemli ivmeler kazanıyor.

Yeni Türkiye'de **çok önemli şeyler** gelişiyor. Son yirmi yıllık Türkiye tarihi bütün sosyal göstergeleriyle bunu kanıtlıyor. Kapitalizmin bunalımı derinleşiyor, egemen güçlerin açmazı büyüyor. Ve zaman geçtikçe, —yani sınıf mücadelesi geliştikçe— Demirel'in iddiasının aksine, egemen sınıfların «çare»leri tükeniyor.

Örnek verelim. 1959 Ekiminden, 1979 Ekimine kadar geçen 20 yıl içinde, Türkiye tam 17 hükümet geçirmiştir ve sıra 18. sine gelmiştir. Bunları sırasıyla saymakta yarar var: 5. Menderes hükümeti, Cemal Gürsel kabinesi, 1. İnönü hükümeti, 2. İnönü hükümeti, Ürgüplü kabinesi, 1. Demirel hükümeti, 2. Demirel hükümeti, 3. Demirel hükümeti, 1. Erim kabinesi, 2. Erim hükümeti, Melen hükümeti, Naim Talu hükümeti, 1. Ecevit hükümeti, Sadi Irmak kabinesi, 1. MC hükümeti, 2. Ecevit kabinesi, 2. MC hükümeti, 3. Ecevit hükümeti... Böylece 18 hükümetle, 20 yıl içinde, ortalama her yıla bir ayrı hükümet düşmektedir.

Kapitalizmin krizinin derinleşme hızına bakacak olursak, bu gerçek daha iyi ortaya çıkar. İşte son 10 yılın tablosu: Demirel tam on yıl önce şu sıralarda 252 milletvekiliyle bir seçim zaferinden çıkmıştı ve tantana ile 2. hükümetini kurmuştu. Ama bu hükümet beş ay geçmeden bütçede kırmızı oylarla düştü. Demirel birtakım transferlerle yeni bir hükümet kurdu, fakat o da bir yıl yaşamadı. 12 Mart rejimi geldi ilh... Böylece 1969 Ekiminden bugüne değin geçen 10 yıl içinde burjuvazi boyuna kabine değiştirdi. Bugün on yıl içinde 13. kabinenin kurulmasına çalışılmaktadır.

Böylece burjuvazinin siyasetleri ve iktidarları **bir bir iflas etmektedir.** Son olarak kitlelerin önüne sürülen sosyal demokrasi kartı da yürümemiştir. Burjuvazinin sosyal demokrasi as döperi yenik düşmüştür.

Bu iflastan AP'nin yararlanması da kalıcı olmayacaktır. Çünkü Demirelli ve Demirelsiz AP kombinezonları kabine olarak defalarca denenmiştir. Sosyal demokrasinin fiyaskosunun parsasını AP'nin toplamış olması da geçicidir. Demirel'in pirüs zaferinin çığlıkları, as döper karşısında üç 7 çıkaran batakçı mezarlık kumarbazının sevincini geçemeyecektir.

Şu halde burjuvazinin giderek derinleşen bunalımı yaşarlı olacağına göre, hiçbir kabine yaşarlı olamayacaktır. Böylece sonuçta burjuvazinin kendisi yaşarlı kalamayacaktır.

Yani CHP ile AP arasındaki politik kutuplaşmanın yıkılmasının ve onun yerine toplumdaki gerçek sınıfsal kutuplaşmalara uygun, siyasal kutuplaşmalarının doğmasının eşiğinde bulunmaktayız. AP - CHP ikilemi son demlerini yaşamaktadır. AP, diyelim ki, şimdi yeniden iktidara gelse, ya da zar zor erken seçim şansını deneyip yeniden hükümet olsa bile kesinlikle ve kısa zamanda **o da iflas edecektir.** Zaten müflis bir parti olan AP'nin bugünkü «parlak» başarısı, aslında iflas halindeki iki tüccardan birinin, rakibini daha kötü durumda yakaladığını görerek boşuna heveslenmesinin geçici sevincinden başka bir şey değildir.

Ve mükerrer bir müflis olan AP'nin bir kez daha iflas etmesi karşısında, halk kitlelerinin yeniden tahtıravallinin CHP kanadına koşacakları sanılmamalıdır. Çünkü yukarıda da belirttiğimiz gibi, bu köşe kapmaca oyunu, bu tahtıravalli sefâsı son demlerine gelmiştir. Bu demlerde, emekçi halk hareketinin **siyasal cephesinin** kurulması ve bu inşa sürecinin hızlandırılması toplumdaki gerçek sınıfsal kotuplaşmalara uygun politik kutuplaşmaları yaratacaktır.

Böyle bir süreçte, CHP de, AP'de parçalanmayla karşı karşıya kalacaklardır. İşçi sınıfı politik hareketinin önümüzdeki yıllarda güçlenmesi ve soldaki siyasal işbirliğini ve giderek Demokratik Halk Cephesini kurmasıyla birlikte, CHP daha büyük sarsıntılar geçirecektir. CHP İsa'ya da, Musa'ya da yaranma politikasını iktidarda yürütememiştir, ama muhalefette bu kez hiç yürütemeyecektir. CHP'nin içindeki dinamik ve ileri potansiyel, giderek güçlenecek olan Devrimci-demokratik siyasal hareket içinde ve nihayet Halk Cephesinde yerlerini alacak, buna karşılık, sağcı unsurlar AP ve benzeri partilere kapağı atacaklar, böylelikle ortada küçülmüş bir merkez partisi kalacaktır. Bu süreç AP'nın başını çektiği bir sağ cepheye karşı, işçi sınıfı partisinin başını çektiği bir Halk Cephesi muhalefeti ve arada kalmış birtakım orta yolcu ufak partilere kadar uzanacaktır.

Siyasal arenada bugün MC'de somutlanan gerici, karşı-devrimci Cephe'nin karşısında, işçi sınıfı önderliğindeki siyasal Halk Cephesi'ni bir an önce inşa etmeye başlamak, ve bu hedefi gözeterek, oraya giden yolda bugünkü adımları sağlam zeminlere basarak, bilimsel ilkeler ve geçerli yöntemler üzerinde gerçekleştirmek zorundayız.

Bu perspektif ise, sosyalist hareketin birliği ve solun birlikteliği politikalarının hayata gerilmesiyle ve ilk olarak solda kalıcı, **merkezi** siyasal işbirliğinin başlatılmasıyla aşılacaktır.

KARGALAR BİLE SAYAR

Hasan ŞERİF

Bu sütunda, Tercüman'ın kendisiyle boğuşan bir yazarı konu edilmişti. Ve denmişti ki «soysuzluğun yazar olarak da yansıyabileceği zaman zaman görülür.» Doğrudur. Yazarın soysuzlaşması nasıl mümkün oluyorsa, soysuzun yazarlaşması da o kadar mümkündür.

Tercüman yazarı Rauf Tamer, İstanbul seçim sonuçlarının kendisine «kabadayılık» yapma hakkı tanıdığı sonucuna varmış. Aklını bir türlü belinden yukarıya çıkaramayan bu yazar, seçim sonrasında yazdığı ve daha çok yazacağı yazılarıyla tahrikçi rolünü oynamaya devam edeceğe benzer.

Bu yazara göre, sosyalistler Istanbul'da aldıkları oylarla güçlerini ortaya koymuş olmaktadırlar. Ve yine ona göre bu güç, onların şimdiye kadar kendilerine vehmettikleri gücün çok altında kalmakta imiş. Ve esas güçleri de sandıktan çıkan «güçleri» olmak gerekirmiş.

Gerçekten de öyle bir sonuç üretmek mükündür. Çünkü sayıların kendisi soyut olsalar bile, belli bir somutluğu anlatırlar. Yani her rakamın, eşya ile ilişkiye geçtiği anda somut bir muhtevası bulunur. «1» (Bir), kavram olarak soyut kalıyor belki ama «Bir Ahmak» belirlemesi içinde somutlaşıyor ve gerçekten de, somut olan bir ahmakı anlatır hale geliyor.

Buna göre Rauf Tamer haklı olmalıdır. Sosyalistlerin İstanbul'da aldıkları oylar birer somutu anlatmaktadırlar. Ama yazar dünyada somutluk olarak sadece rakamları bildiği için yanılıyor. Bilimsel araştırmalarda bile hayvanların zeka düzeylerini ölçmek için kaça kadar sayabildiklerini ölçü olarak alırlar. Ama yazar, insan olduğu için, bu ölçülerin dışında başka ölçülerle değerlendirmeyi bekler elbet. Ne ki kendisi salt bu ölçülerle, yani sayılarla politika yapabildiği için, bizim elimizden de kendisi hakkında kullanacağımız öteki imkanları, yine kendisi alıyor. Kaça kadar saydığına bakarak hakkında hüküm verebiliyoruz.

Tercüman yazarı yüzbinlere kadar sayabiliyor. Ama bu, onun zeka bakımından kargalar kategorisinde değerlendirilmesini dışlamıyor. Olsa olsa «bin karga kadar zeki!» bir adam diyebiliyoruz, hepsi bu.

Sayıların metafiziği yazarın güç kıyaslama yönteminde sırıtıyor. Diyelim TSİP'in 6 bin ve tüm sol oyların toplam 40 binlik tutarı, hayatın öteki ölçeklerine bakıldığında az düşmektedir. Halbuki yazar kendisi de itiraf etmektedir ki, «sizin sandığa yansıyan gücünüz neden bu kadar az» diye.

Evet, sandığın dışındaki gücümüzün, sandığa sığmayacak ve yazarı şaşırtacak kadar büyük olduğu, bizzat yazarın kendisi tarafından itiraf ediliyor. Ama o kendini rahatlatmak için, emekçilerin, ilerici ve sol güçlerin gerçek güçlerine ölçü olarak sandığı almakta yarar görüyor.

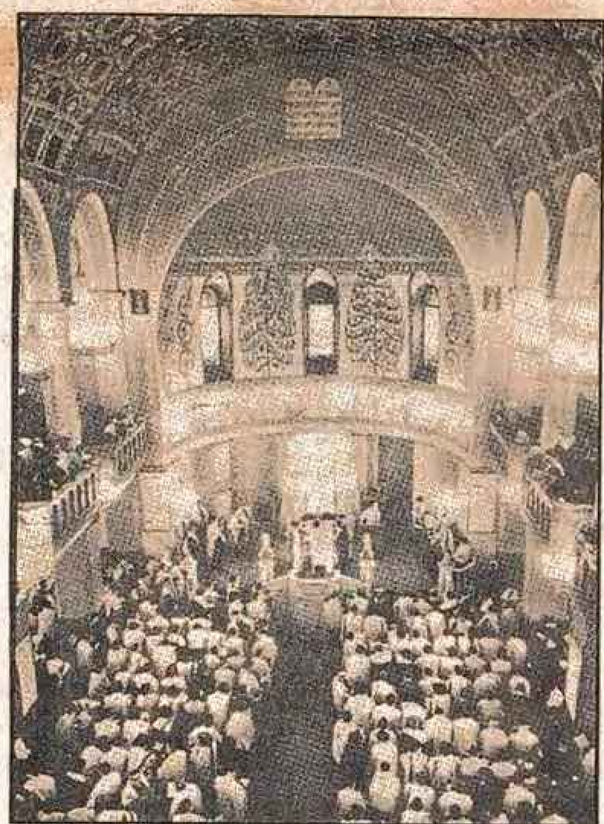
Halbuki korku da, umut kadar somutluktur. Yani yazar, bizim sandık gücümüzün azlığından sevince kapılarak nasıl somut bir sevinci yaşıyorsa, sandık dışındaki gücümüzü hayal ettikçe korkuya kapılması da o kadar somuttur. Grevlerde, boykotlarda, direnişlerde, miting alanlarında, 1 Mayıs'larda ortaya koyduğumuz güç de bir yanıyla sayısaldır. Sayıların metafiziğini bozan ve onlara somutluk kazandıran yüzbinler, yazara da somut düşün-

Devamı s. 5, sütun 5'de

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Özbekistan Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti'nde Mir-Arab Medresesi

Moskova'da Musevi yurttaşlar sinanogda ibadet ederken

Hristiyan yurttaşlar kilisede ayinde.

Ulan-Ude yakınlarındaki budisttapınağı

Sosyalist ülkelerde inanç özgürlüğü

Gerici burjuva propagandasında sık sık sosyalist ülkelerde dine yönelik baskılar olduğundan sözedilir. Oysa bunun gerçekle bir ilgisi yoktur. Örneğin Sovyetler Birliği'nde birbirinden farklı inançlara sahip milyonlarca insan yaşamaktadır. Sovyetler Birliği'nde inanç özgürlüğü tam bir güvence altına alınmıştır ve bir dine sahip olmak veya olmamak tamamen kişiye bırakılmıştır. İsteyen yurttaş inandığı dinin ibadetini tam bir özgürlük içerisinde yerine getirir.

Sovyetler Birliği'nde 20 binden fazla dinî grup vardır ve bunların kendi inançları doğrultusunda yayınladıkları 50 kadar dini dergi bulunmaktadır.

Yapılan propagandaların aksine Sovyetler Birliği'nde insanların dini inançlarından dolayı yargılanmaları, cezalandırılmaları ya da eşitsiz davranışlarla karşılaşmaları sözkonusu olmadığı gibi, dinî görüşleri yasaklayan bir yasa yoktur. Aksine inanç özgürlüğü ve dini görüşler nedeniyle hiç bir ayrım yapılamayacağı Anayasa ilkesidir.

Genel-İş İstanbul merkez işyerinde temsilcilik seçimleri yapıldı

- **Temsilcilik Seçimlerini Sosyalistlerin listesi kazandı.**

İstanbul (Gerçek) — İstanbul Belediye Temizlik İşleri Müdürlüğüne bağlı merkez işyerinde 17 Ekim'de yapılan temsilcilik seçimlerini Ali Kar'ın liste başı olduğu sosyalistler aldı.

Seçimlere gericilerle ittifak yapan Maocular, mezhep ayrılığı gibi yolları denemelerine rağmen hezimetten kurtulamadılar. Yapılan seçimler sonucunda sosyalistlerin listesi 157 oy alırken Maocuların listesi ancak 47 oy alabildi. Böylece sendikal mücadelede Maoculuk ve gericilik bir kez daha yenilgiye uğratıldı.

Bilgilerine başvurduğumuz Ali Kar temsilcilik seçimleri üzerine özetle şunları söyledi. «Genel-İş İstanbul Merkez Şubesinde yapılan temsilcilik seçimleri sosyalistlerin başını çektiği sınıf ve kitle sendikacılığını savunan güçlerin Maocu gericilere karşı indirdiği bir şamar olmuştur. Bu seçimler beli ufak bir olaydır ama içinde yaşadığımız sendikal mücadelede sınıf sendikacılığı için mücadele veren güçlerin başarisı açısından önem taşımaktadır. Öyle sanıyorum ki, bundan sonra sendikal mücadelede sosyalistler daha ileri mevziler kazanacaklardır. Bunun için sosyalistlerin ve ilericilerin ittifak yapması reformist ve gericilere karşı başarı kazanmanın biricik şartıdır.»

ADAPAZARI'NDA «İŞSİZLİĞE, PAHALILIĞA VE FAŞİT TIRMANIŞA HAYIR» MİTİNGİ YARIN YAPILIYOR

Adapazarı (Gerçek) — Adapazarı'nda TSİP, TİP, TÜM-DER, TÖB-DER, TÜS-DER, DKB, SGB, İKD, İGD, İLD, ASK-DER ve Genç Öncü'nün bulunduğu anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şovenist güç ve eylem birliğinde yeralan örgütlerin üyelerinin 20 Ekim Cumartesi günü saat 14'de «İşsizliğe, Pahalılığa ve Faşist Tırmanmaya Hayır» miting ve yürüyüşüne katılacakları bildirilmiştir.

Tertip Komitesi'nin basına yaptığı açıklamada, miting ve yürüyüşün Patates Hal'i Yeni Cami'de yapılacağı belirtilerek tüm ilericiler, demokratlar ve sosyalistler mitinge katılmaya çağrılmıştır.

Tektaş Ağaoğlu — Bakış

Yılana Sarılmayı Yeğlemek!

Şimdi kimileri diyor ki: «AP'nin seçim zaferi âdeta isabet oldu. Erken seçim de imdadımıza tam yetişebilir. AP tek başına iktidar olur, MHP hükümet dışında kalır, faşizm belâsından kurtuluruz.»

Sosyal demokrasiyi sorunları çözmenin ve bu arada faşizm tehlikesini savuşturmanın tek çaresi sayan görüşün, şimdi yenilgi karşısında öbür uca savrulmasıdır bu. Güce tapan küçük burjuvanın örgütsüzlükten ve kitlelere güvensizlikten kaynaklanan şapşallığıdır. Nerdeyse Süleyman Demirel'i gökte ararken yerde bulduk diyerek bağırlarına basacaklar, bu defa da «umut» diye ona sarılacaklar!

S. Demirel ve taraftarlarının bir bölümü gerçekten MHP'siz bir hükümet olmayı özlüyor ve hedefliyor olabilirler. Bunun için, kökü burjuvazi içindeki çelişkilere ve çıkar çatışmalarına dayanan bir hayli neden vardır. Faşist iddiacılığın ve azgınlığın «devlet otoritesini zedelemesi»nden ciddî tedirginlik duyanlar da vardır. AP'yi tutanlar ve onlara yakınlık duyanlar arasında. Ama bu böyle diye AP'nin tek başına iktidarını nerdeyse «demokrasi için nimet» ilân etmek ne demek oluyor?

Pekâlâ denize düşmemek varken, ya da düştükten sonra yüzüp selâmete çıkmak mümkünken, denizde sarılacak yılan var diye denize düştüğüne dua etmeye benziyor bu tavır. Ya da, karşısındaki kolunu kapmasın diye bileğini kendi elinle kesip ona sunmaya!

AP'nin demokrasi ve özgürlük anlayışı ortadadır. Faşizmi azdıran da, ara rejim özlemlerini besleyen de bu anlayıştır. AP, her ikisinin de işlevini kendisi tek başına iktidar olarak yerine getirmeye talip ve heveslidir. Anti-komünizmi ve demokrasi düşmanlığını faşizmle açık işbirliği yapmayı mübah sayacak kadar ileri boyutlara vardıran bir partinin tek başına iktidarı kime hayır getirecektir?

AP'nin seçim öncesi halka neler vaadettiğine bakın, anlarsınız: Geriye doğru yeni anayasa değişiklikleri; grev yasaklama, DİSK, TÖB-DER düşmanlığı, «aşırı özgürlüğe» son, ilerici-demokrat-yurtsever güçleri «analarından doğduğuna pişman etmek»! Ve özel teşebbüsü teşvik için türlü demagojik çarpıtmalarla emekçilere kemer sıktırmaya devam! Kısacası, kan kusmasın diye tam susturulmuş bir Türkiye'yi emperyalizmin ve tekelci burjuvazinin insafına sunmak!

Her düştüğü geri mevziyi, başa gelebilecek daha büyük felâketlerden kurtulma zehabıyla baştacı eden küçük burjuvalar tek başına Demirel iktidarına ne umut bağlarlarsa bağlasınlar! İşçi sınıfı ve emekçi halkın öncüleri durum tespitini doğru yapacaklardır. Kavgayı geçici olarak daha geri mevzilerden de olsa doğru tespitlerle sürdüreceklerdir ve emekçilere doğru hedefler göstereceklerdir. Sosyal demokrasi umudunu çökerten, halkın kadirbilmezliği değil, sahte umuttan yüz çevirmesidir. Faşizm işbirlikçisi, özgürlük düşmanı AP'nin tek başına iktidarı ise sahtenin sahtesi bir «umut»tur. Ne getirip ne götüreceği dünden ve bugünden bellidir. Böyleyken, şimdi bu iki kere sahte ve fersûde umuda faşizmden ya da ara rejimden kurtuluş diye dört elle sarılmak, faşistlerin de, ara rejimcilerin de değirmenine su taşımaktan başka birşey değildir. Halkın işine, ekmeğine, hürriyetine kasteden dış ve iç sömürücü çevrelerin işini kolaylaştırmaktır.

Neyse ki, denize düşünce yüzüp kıyıya çıkmaya çalışmak yerine yılana sarılmayı yeğlemek dangalaklığına hayır diyeceklerin sayısı bir hayli bu ülkede. Giderek de artıyor!

Okurlardan

Ekonomik ve Sosyal Düzeysizlik

Günümüz burjuva politik yaşamında, politika bulaşılmaması gereken bir pislik gibi gösterilmekte, çok yüzlülük, ahlâksızlık, namussuzluk, hırsızlık vb. olarak ortaya konmaktadır. Burjuva anlamda öyledir de. Gerçekte sözlük anlamı (Yunanca) çok yüzlülük, ya da iki yüzlülüktür. Ama burjuvazinin has sözcüleri, başkalarına «kakalı bir sopa» gibi gösterdikleri bu sözcüğün hakkını vermek için alabildiğine çaba göstermektedirler.

9 Ekim'de Konya Ereğli'sinde yapılan MHP mitinginde, bunun bir örneğini burjuvazinin ve sözcülerinin «yürekler acısı» çıkmazını yaşadık.

Solda görülen bir çok çizgide gezindikten sonra CHP'de karar kılan ve bu partinin İlçe Örgütü Başkanlığına seçilen «Sayın zat»ın tanıtıcı konuşmasına yetişemediğim için, açık alınlı, ak saçlı, kurumundan bakan olduğu anlaşılan konuşmacının kim olduğunu saptayamamıştım. Bağırıyor, bağırıyor, öyle süslü laflar ediyordu ki... Sözlerini «mecburuz, mecburum» sözcükleriyle bitirirken, sanki büyük bir boşluğu kişisel yetenekleriyle dolduruyordu. Sert bakışlarıyla dinleyicileri yönetiyor, bazen de kendisini sahnede alkışlatmak için gülünçleşen beceriksiz saantçılara benziyordu istemeyerek. Çevremde sorduklarımdan biri «Ahmet Şener», «Devlet Bakanı» dedi. «Ne güzel konuşuyor değil mi ağbi» diye de tamamladı.

Devlet Bakanı Ahmet Şener Vietnam Savaşını şöyle değerlendiriyordu. «İki süper devlet insanları bölüyor kardeşlerim. Vietnam'da biri sağcıları tuttu. biri solcuları tuttu. İki süper devlet onları dövüştürttü. Sonra semalarda kucaklaştılar.» Daha nice inciler, tarihsel değerlendirmeler dinleme ve kültürmüzü artırma olanağını elde ettik o gün. Bakanın toplumsal ve ekonomik görüşlerinden yararlandık.

Yukarıda görülenler, aslında ülkemizde oynanan oyunun hazin görüntüsüdür. Emperyalizme bağımlı, özü kapitalist sömürüye dayalı çarpık ekonomik sistemin devamı daha iyi nasıl sağlanabilir. Milletvekili pazarlarında dama taşı gibi oradan oraya getirilen, ya da joker olmaktan başka hiçbir özellik taşımayan parlamenterlerden, bunu özendiren burjuva parlamenter sisteminden ne bekleyebiliriz? Vietnam savaşını ABD emperyalizminin saldırganlığının bir belgesi olduğunu bugün çocuklar bile bilir. Devletin başındaki etkin bir yöneticinin bu değerlendirmesi, beşikteki çocukları bile güldürecek kadar saçmadır.

Burjuvazinin sınıf egemenliğini gizleme, emekçi kitleleri apolitik kılma girişimlerinin boşa çıkarılacağı günler uzak değildir. Olaylara nedensellik ilişkisi içinde bakan sosyalistlerden ve tüm emekçilerin muhalefetinden, sosyal devrim özleminden korkanlar, düştükleri ateş çemberi içinde yanıp yok olacaklar; ülkemiz anti-faşist, anti-emperyalist güçlerin, demokrasi ve barış güçlerinin zafer alanı olacaktır.

Nuh TURAN

NEW YORK TİMES :

«Ecevit'in kabullendiği İMF koşulları hükümetin sonu oldu»

● New York Times gazetesi, Ecevit'in IMF'nin koşullarından bazılarına karşı çıktığını, ancak kabullendiği koşulların Meclis'teki çoğunluğu yitirmesine yettiğini yazdı.

● Gazete, Türkiye'nin bunalıma sürüklenmesinin NATO'nun bunalıma sürüklenmesi anlamına geldiğini söyleyerek, IMF ve sanayi ülkelerinin tutumunu eleştirdi.

New York (THA) — ABD'de yayınlanan New York Times gazetesi, Türkiye'nin durumu ile ilgili olarak yayınladığı yazıda «Türkiye'nin bugünkü zorluklarının bir kısmının nedeni IMF ve sanayi ülkeleri merkez bankalarının sert ve tutucu tutumudur» demiştir.

Gazetede yer alan yazıda, Türkiye'de yıllık enflasyon artış hızının ortalama yüzde 100'ü bulduğu, her beş kişiden birinin işsiz olduğu, sıkıyönetimin bulunduğu ülkede son ara seçimlerde Ecevit'in sosyal demokrat hükümetinin çoğunluğu yitirmesi ile bunalımlara bir yenisinin eklendiği belirtilmiştir. Gazetenin yazısında daha sonra şunlara yer verilmiştir:

«ABD'nin Türkiye'yle ilgili kaygıları ve tasaları haklıdır, Son derece laik bir cumhuriyet biçimine sahip olan Türkiye'nin doğu komşuları bilindiği gibi Sovyetler Birliği, İran, Irak ve Suriye'dir. Türkiye bir bunalıma sürüklendiği zaman üyesi bulunduğu NATO ittifakı da bunalım içine düşmüş anlamına gelmektedir.

Türkiye'nin ekonomik sorunlarına çare arayan ekonomik işbirliği ve kalkınma örgütü (OECD) üyesi ülkeler bir yardım fonu olarak aralarında 1,5 milyar dolar toplama konusunda anlaşmaya varmışlardır. Bu şimdiye kadar eşi görülmemiş bir yardım anlaşması olmuştur. Ancak yardımın koşulu IMF'nin Türkiye'nin ekonomik siyasetini onaylamasına bağlamıştır. Belki Bay Ecevit IMF'nin dikte ettiği koşullardan bazılarına karşı çıkmıştır. Ancak kabullendiği koşullar onun seçimlerde beş milletvekilliğinin hepsini ve bununla da Meclis'teki çoğunluğu yitirmesine yetmiştir.

Bunun da ötesinde Mayıs ayında varılan OECD Anlaşmasına rağmen Batı Yardımının büyük kısmı hâlâ Türk Hükümetinin eline ulaştırılamamıştır. Elinde kredisi bulunmayan Türk Hükümeti sanayi üretimi için gerekli olan hammadde ithalatını yapmamaktadır. Bunun sonucu olarak ülkede meydana gelen temel maddelerin darlıklarının sorumluluğu Ecevit'in sırtına yüklenmiştir.

Sanayi ülkeleri ise yardımın ulaştırılmasının gecikmesine hemen bahane bulmuşlardır. Belki Türkiye'ye uygulanan katı IMF koşulları bir süre sıkışmaya ve sıkıntıya sebep olmuştur. Ancak uzun vadede bunun yararını göreceğinden kuşku yoktur.

Ancak kısa vadede Türkiye bir hükümet bunalımıyla karşı karşıyadır. Belki de bir yıl içinde Türkiye'yi daha büyük bir bunalımdan kurtarmak için daha büyük bir yardım kampanyası gerekecektir.»

Amerikan yardımı geliyor!

● ABD Temsilciler Meclisi Türkiye, İsrail ve Mısır'a 1,9 milyar dolar askeri yardımı kabul etti.

Washington (a.a.) — Birleşik Amerika Senatosu'ndan sonra Temsilciler Meclisi de Amerika'nın yabancı ülkelere 2,8 milyar dolarlık askeri yardım tasarısını kabul etmiştir.

1 Ekim'de başlayacak 1980 mali yılında yapılacak bu askeri yardımın en önemli bölümünü, Türkiye, İsrail ve Mısır alacaklardır. Bu üç ülkeye yapılacak askeri yardımın tutarı 1,9 milyar dolardır.

Türkiye'ye yapılacak askeri yardım Senato ile Temsilciler Meclisi'nin gerek yardım tutarı, gerekse de yardım biçimi üzerinde anlaşamamalarından dolayı uzun süren tartışmalardan sonra kabul edilmiştir. Amerikan Kongresi, sonunda, Türkiye'ye 446 milyon dolarlık askeri yardımda bulunmaya karar vermiştir. Bunun 248 milyon doları askeri malzeme kredisi, 198 milyon doları da ekonomik yardım olacaktır.

HOPA SARP SINIR KAPISI AÇILIRSA

Sovyetlerden yılda 15 milyon turist bekleniyor

● Sovyetler Birliği ile Hopa Sarp Sınır Kapısı'nın Karadeniz turizmine açılması halinde, 1980 yılında ülke ekonomisine 78 milyon dolar döviz kazandırılacağı açıklandı.

Ordu (a.a.) — Sovyetler Birliği ile Hopa Sarp Sınır Kapısı'nın Karadeniz turizmine açılması halinde 1980 yılında ülke ekonomisine 78 milyon dolar dövizin kazandırılacağı açıklanmıştır.

Karadeniz Belediyeler Birliği Başkanı Orhan Yılmaz, konuya ilişkin olarak şunları söylemiştir:

«Doğu Karadeniz turizme açıldığında 1980 yılında 78 milyon dolar döviz ülke ekonomisine kazandırılacaktır. Her yıl bu rakamın yüzde 15 artış kaydettiği saptanmıştır.

78 milyon dolar dövizin sağlanması için Doğu Karadeniz'de birtakım turistik tesislerin yeni yatırımların yapılması gerekmektedir. Öncelikle alt yapı yatırımları gerçekleştirilmelidir. Başta yol sorunu giderilmelidir. Karadeniz komşu ve sınırdaş dört ülke limanları arasında başlatılacak deniz turları ile İstanbul, Sinop, Samsun ve Trabzon illerine turlarda uğranılacak ve konaklanacak limanlar olarak görüyoruz. Sovyetler Birliğinden Türkiye'ye gelmesi beklenen turist sayısı ise yılda 15 milyon kişi olarak belirlenmiştir. Bu turistlerin geçişlerinde yemek ve konaklama için gerekli turistik tesis ve yatırımları Karadeniz'e bir an önce yapımına başlanmalıdır.»

OPEC batılı ülkeleri uyardı

Geçtiğimiz günlerde yapılan bir OPEC toplantısı.

● OPEC Başkanı Oteyba OPEC'in petrol fiyatlarına Batının tutumuna göre kademeli zam yapacağını açıkladı.

Tokyo (THA) — Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) başkanı olan Birleşik Arap Emirlikleri Petrol Bakanı Mana Al Oteyba, OPEC'in petrol fiyatlarına Batı'nın tutumuna göre kademeli olarak zam yapmayı düşündüğünü bildirmiştir.

Oteyba, dünyada petrol arzının talebi karşılayacak miktarda olmadığına da dikkat çekmiş ve tüketici ülkelerin ya tüketimi kısmaları gerektiğini, ya da karşı karşıya kalacakları «felâkete» kendilerini hazırlamalarının zorulu olacağını söylemiştir.

Hükümet yetkilileriyle bir görüşme yapmak üzere Tokyo'ya giden Oteyba, Japon dış ticaret ve sanayi bakanı Masumi Esaki'yle yaptığı görüşmede, «Aralık ayında Caracas'ta yapılacak OPEC toplantısında üye ülkelerin bakanları, üçüncü dünya ülkelerinin ekonomilerini koruma sorumluluğunu üzerlerine alarak karara varacaklardır» demiştir.

Banknot miktarı 168 milyar liraya çıktı

Ankara (THA) — Merkez Bankası'nın Ekim ayı başında açıkladığı «haftalık durum raporu»na göre, banknot miktarı 167.9 milyar liraya ulaşmıştır. Buna göre Eylül ayı sonunda 153.7 milyar lira olan piyasadaki banknot miktarı 14.2 milyar lira artış kaydetmiştir.

Öte yandan, 28 Eylül-5 Ekim 1979 tarihleri arasında Merkez Bankası kanalından kamu kesimine verilen krediler, 3.9 milyar liralık bir artış sağlarken, 236.9 milyar liradan, 240.3 milyar lira düzeyine çıkmıştır.

Kamu kesimi kredilerinde gözlenen bu artışın, KİT'lere verilen 1.8 milyar liralık kredi ile hazineye verilen 1.6 milyar liralık kredilerden kaynaklandığı belirtilmiştir. Bu arada, özel kesime verilen kredi miktarıda bir hafta içinde 13.7 milyar liralık bir artış kaydetmiş ve 80.1 milyar liradan 93.8 milyar liraya yükselmiştir. Bu durumun ise taban fiyatlarının yükseltilmesi nedeniyle tarım satış kooperatiflerine verilen kredilerdeki 4.2 milyar liralık artış ile Tarım Kredi Kooperatifleri kredilerindeki 7.9 milyar liralık artışlardan kaynaklandığı belirtilmektedir.

Öte yandan, Merkez Bankası'nın 9 ay içinde kamu kesimine açtığı kredi miktarı da 77.1 milyar lira artış göstermiştir. Aralık 1978 sonunda 163.7 milyar lira olan Merkez Bankası Kamu Kesimi kredileri, bu yılın Ekim ayı başında 240.8 milyar liraya ulaşmıştır.

Pakistan'da gericilik azdıkça azıyor

● Ziya-ül Hak ülkede seçimlerin iptali ve siyasi partilerin kapatılması kararının ardından bazı gazetelerin kapatıldığı, basına sansür uygulamasının başladığı ve grevlerin yasaklandığını açıkladı.

İslamabad — Pakistan'da işbaşında bulunan Ziya-ül Hak ülkede seçimlerin iptali ve siyasi partilerin kapatılmasıyla ilgili kararını duyurduktan sonra bazı gazetelerin kapatıldığı, basına sansür uygulanmasına başlandığı ve grevlerin yasaklandığını açıklamıştır.

Ziya-ül Hak tüm yayın yapan basın organlarının sansüre tabi olacaklarını, bundan sonra işyerlerinin kesinlikle grev yapılmayacağını ve son karar hakkının askeri mahkemelere ait olduğunu söylemiştir.

Bilindiği gibi bir süre önce 17 Kasım'da seçimlerin yapılacağını ilan eden Ziya-ül Hak daha sonra partilerin seçimlere katılmaları konusunda kısıtlamalar getirmişti. Buna göre partilerin seçim komisyonuna kayıt olmaları şart koşulmuştu. Komisyona kayıt olan partilerin mali kaynakları, üyeleri ve parti yöneticileri konusunda ayrıntılı bilgi verilmesi istenmiş ve eski Başkan Butto'nun partisi olan Pakistan Halk Partisi'nin de aralarında bulunduğu bir kısım partiler bu durumu «şarlatanlık» olarak niteleyerek kayıt olmayı reddetmişlerdi. Getirilen kayıt koşuluyla «dışarıdan yardım alan» ve «ülkedeki mevcut ideolojiye karşı propaganda yapan» veya «yasalara ve düzene aykırı hareket eden» partilerin bu komisyon tarafından seçim dışı bırakılacağı öngörülmekteydi. Partilerin kayıt olmayı reddetmeleri üzerine Ziya-ül Hak önce bunların seçime katılamayacaklarını söylemiş, sonradan seçimlerin erteleneceği yolunda haberler yoğunlaşmıştı.

Ziya-ül Hak'ın partileri kapatmaya ilişkin son kararının ardından zaten çöküntü içinde olan Pakistan ekonomisinin giderek kötüleşmesi ve yeni baskı uygulamarına gidilmesi beklenmektedir.

1978-79 mali yılında ülke ekonomisi 2 milyon dolarlık dış ticaret açığı vermiştir. Enflasyon artışı sürerken, işsizlik yaygınlaşmaktadır. Mevcut işsizliklere ek olarak birkaç hafta önce, tüm bakanlıklara ve devlet dairelerine çalışanların % 10'unun işine son verilmesi için talimat verilmiştir.

Öte yandan son altı yılda % 250 yükselen vergi miktarının daha da artacağı ve emekçilerin «kemerleri sıkmaya» zorlanacağı kaydedilmektedir.

Dış borçları 7,500 milyon doları aşan Pakistan'ın ödeme garantisi veremediği için dış borçlanma kaynaklarının ABD başta olmak üzere artık borç vermeye yanaşmadıkları belirtilmektedir. Buna karşılık yabancı sermayeye güven vermek üzere önceki yönetim sırasında millileştirilmiş şirketlerin tekrar özel mülkiyete dönüştürüldüğü, bundan sonra hiçbir millileştirmeye gidilmeyeceği açıklanmış, vergi vb. kısıtlamalar kaldırılarak yabancı sermayeyi çekmek üzere bir dizi tedbir alınmıştır. Buna karşılık yabancı sermayenin riski göze almaya yanaşmadığı bildirilmektedir.

Ziya-ül Hak

Filistin halkının mücadelesi sürüyor.

Arafat: «Bağımsız bir Filistin Devleti'nin kuruluşu çok yakın»

BEYRUT — FKÖ Lideri Yasser Arafat pazartesi günü El Fetih'in Devrim Konseyinde yaptığı konuşmada, «uluslararası planda belirginleşen başarılarımıza bakarak bağımsız bir Filistin Devletinin kuruluşunun çok yakın olduğunu, sizleri karşımda görür gibi görüyorum» demiştir.

Lübnan'da yayınlanan ve Filistin kaynaklarına yakın olduğu bilinen sol eğilimli As Safir gazetesinin bildirdiğine göre, Arafat konuşmasında Filistin Devriminin yokuşu tırmandığını ve zaferden hemen önceki aşamaya geldiğini vurgulamıştır.

Bilindiği gibi Arafat bu yıl Viyana'ya giderek Avusturya Başbakanı Bruno Kreisky ve eski Alman Başbakanı Willy Brand ile görüşmüş ve Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Bürosu Ankara'da da açılmıştı. Ankara'dan doğrudan doğruya Doğu Berlin'e giden Yasser Arafat daha sonra bu ziyaretini yararlı ve yapıcı olarak nitelemişti. Arafat daha önce Eylül ayında İspanya'ya giderek Başbakan Adolfo Suarez ile de görüşmüştü.

KISA... KISA...

● İtalya'da yapılan yerel seçimlerde komünistler gerilerken, sosyal demokratlar, liberaller ve sosyalistler ilerleme kaydettiler. Hristiyan demokratlar ise küçük bir artış sağlayabildi.

● BM Genel Sekreteri Waldheim'in sözcüsü tarafından yapılan açıklamada İsrail Hükümetinin Batı Şeria'daki yerleşim merkezlerinin genişletilmesi ile ilgili kararı eleştirilmiş ve böyle bir tutumun BM kararlarına aykırı olduğu belirtilmiştir.

● Dünya Kiliseler Konseyi, Kamboçya'ya 2.5 milyon dolarlık yardımda bulunulması amacı ile dünya çapında bir kampanya başlattı. Konsey, Kamboçya'ya yapılacak gıda ve tıbbi gereç yardımının en kısa zamanda başlayacağını bildirdi.

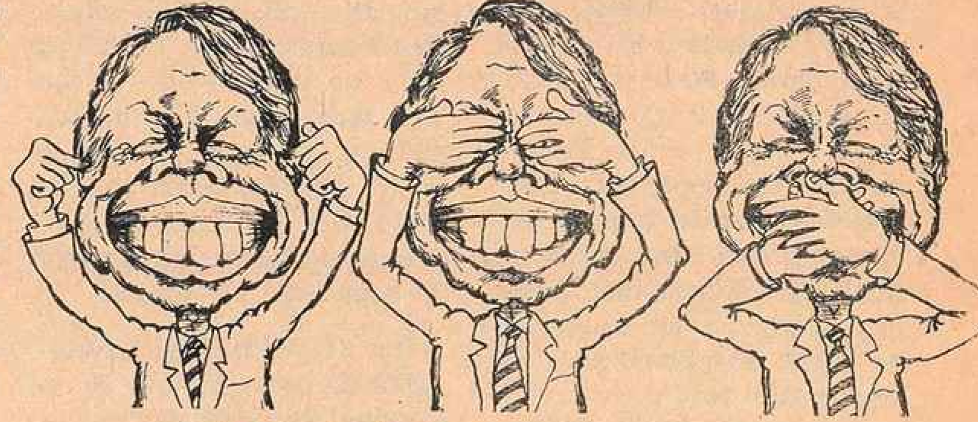
● Kuveyt Maliye Bakanı Selim Al Atiki, Batı basınında Kuveyt'in bir Batı Alman bankasını kullanarak çok miktarda altın satın aldığı konusunda çıkarı haberleri yalanlayarak, «Kuveyt'in Ağustos'un başında başlayan altın bunalımı ile ilgisi yoktur» demiştir.

Irak'ta Kürdistan Meclisi'nin kurulacağı açıklandı

● Irak Devrim Konseyi, seçimlerin yapılması ve Kürdistan Meclisi seçilmesi için bir komite kurmaya karar verdi.

Bağdat (THA) — Irak Devrim Komite Konseyi Komutanlığı'nın genel seçimlerin yapılması ve Kürdistan Meclisinin seçilmesi için bir komite kurmaya karar verdiği bildirilmiştir.

1958 devriminden bu yana seçimlerin ilk kez yapılacağı Irak'ta oluşturulan seçim komitesinde İçişleri, yerel yönetim ve Adalet Bakanları bulunmaktadır. Arap Sosyalist Baas Partisi'nin bölgesel komutanlığı ile Devrim Komuta Konseyi komutanlığı hafta içerisinde bir toplantı yaparak iki yasa tasarısını görüşmüştür. Yasa tasarılarından birisi meclis yasası, diğeri Kürdistan meclisinin seçimleri ile ilgilidir. İki tasarıda hükümet tarafından görüşülecektir.

Bir ABD donanması Hint Okyanusu'na girdi

● Donanmanın Hint Okyanusu'nda Amerikan varlığını göstermek amacıyla yollandığı açıklandı.

Washington (a.a.) — ABD Deniz Kuvvetleri Kumandanlığı, Hint Okyanusunda, bu sulardaki Amerikan varlığını belirtmek amacıyla bir uçak gemisi ile 7. Filoya bağlı bir grup gemi gönderildiğini açıklamıştır.

Kumandanlık ayrıca, destroyer, kruvazör ve ikmal gemilerinden oluşan bir filo eşliğinde 64.000 tonluk uçak gemisi «Midway»in Güney Çin Denizinden gelerek Hint Okyanusuna girdiğini bildirmiş ve bu gemilerin ABD'nin körfeze olduğu gibi bu bölgeye de önem verdiğini vurgulamak amacıyla manevralar yapacağını belirtmiştir.

CIA'nın insanlıkdışı deneyleri

● CIA'nın bir kısım ABD ve Kanada kliniklerinde «yeni ve süpermodern» tedavi adı altında insan beynine etki eden araçların denendiği ve sonuçta insanın «uysal» bir varlığa dönüştürüldüğü araştırmalar yaptırdığı anlaşıldı.

Amerikan Merkezi Haberalma Örgütü (CIA), tüm dünya halklarının pek iyi bildiği ve tanıdığı bir örgüt. ABD emperyalizminin yalnızca ülke içinde değil, dünyanın dört bir yanında çeşitli yöntemlerle hizmet eden bu örgütün faaliyetleri emperyalizmin insanlıkdışı yüzünü sergileyen canlı bir örneği oluşturuyor.

CIA'nın çalışmalarına ilişkin olarak, son zamanlarda ortaya çıkarılan bazı bilgiler, bu örgütün cinayetlerini bir kere daha gözler önüne seriyor.

Dünya kamuoyu, CIA'nın yaptığı korkunç tıp denemelerle ilgili yeni yeni olaylar öğreniyor. Ortaya çıkarılan bu denemeler, toplama kamplarının işkenceci Nazi canilerinin yaptıklarından hiç de geri kalmamaktadır. Bu denemelerden bir kısmında, ABD ve Kanada kliniklerinde «yeni ve süpermodern» tedavi adı altında, insan beynine etki eden araçların denendiği ve sonuçta insanın «uysal» bir varlığa dönüştürüldüğü ortaya çıkmıştır.

Y. Romanov'un İzvestiya'da yeralan yazısında belirtildiği üzere John Marks adlı bir yazarın «Marihuana İçin Aday Aranıyor» adlı kitabında yayınlanan bilgilere göre, CIA 1953-73 yılları arasında, 20 yıl süreyle «insan beynine nasıl etki yapılmalı», «insanın ruh hali nasıl değiştirilmeli», «insan beyni nasıl yıkanmalı» konulu bir dizi araştırmalar programı uygulanmıştır.

CIA'nın bu faaliyetlerinde canla başla yeralanların içerisinde «Kanada Psikiatrisinin vaftiz babası» olarak adlandırılan Dr. Evan Kameron da bulunmuştur. Kameron 1943 yılından 1964 yılına Kanada'da McHill Üniversitesi bünyesinde yer alan bir enstitüye başkanlık etmiştir. Kameron'un bu süre içerisinde meslektaşlarının tepkiyle karşılandığı korkunç acımasız deneylerinin ardında CIA'nın olduğu sonradan anlaşılmıştır. Kameron, meslektaşlarının tepkisine «yeni» tedavi yöntemi uyguladığı cevabını vermiştir.

CIA'ya hizmet eden enstitünün gerçekleştirdiği araştırma projesi son derece gizli tutulmuştur. Bu program önceleri «Mavi Kuş», «Enginar», «MK Delta» olarak adlandırılırken, sonraları «Araştırıcılar Grubu», «İnsan Ekolojisini İnceleyen Dernek» adı altında uygulanmıştır. Bu sözde «dernek» CIA'nın ünlü uzmanlar ve doktorlar tarafından yapılan araştırmaların finansmanı için paravan rolü oynamıştır. Ve çoğu durumda bu bilim adamları çalışmaların gerçek amaçlarını bilmemekteydiler.

21 ülkedeki 50-60 üniversiteyle temas kuran «dernek» bu tehlikeli araştırmaları pervasızca sürdürmüştür. LSD adlı narkotiğin ruh haline nasıl etki yaptığını belirlemek üzere yaygınca kullanılması bu sıralarda olmuştur. Ve bu korkunç araştırmalarda ABD cezaevlerindeki mahkumlar ve ABD toplumunun «arzu edilmeyen unsurları» deneylerin kobayları olmuştur. Bunların dışında da CIA araştırıcılarıyla yan yana aynı yerlerde çalışan ve hiç bir şeyin farkında olmayan insanlar da denemelerin kurbanı olmaktan kurtulamamışlardır. Bunları bir kısmı ölmüş, birçoğu sakat kalmıştır.

Ne var ki Dr. Kameron yalnızca bunlarla da yetinmemiştir. Emrinde koskoca bir tıp enstitüsü ve çok iyi donatılmış bir klinik olan Kameron büyük reklamla dünyanın değişik köşelerinden hastaları çekmiştir. CIA'nın her ay yüksek bir ücret ödediği Kameron bunun karşılığında «görevi»ni yerine getirmiştir.

Klinikte uygulanan korkunç yöntemlerden birinde hastalar çok etkili narkotiklerle iki ay ve daha uzun süreli bir zaman için ayrılırdı. Narkotik uykuda bulunan insanın başının altına, durmadan aynı şeyi tekrarlayan bir diktafon konuluyordu. Böylelikle mükemmelleştirilen hipnotizma usulü ile insanlar «uysallaştırılmaktaydı». Yine, insanlara büyük dozlar verilerek LSD ile zehirleniyorlardı. Kameron LSD'nin etkisi ile insanda oluşan hayallere «gezinti» diyordu ve bu «gezintilerin» taraftarıydı. Hastalar çoğu halde özel bir kutu içine yerleştiriliyordu. Bu ışıksız kutuda bir ay veya daha uzun bir süre için tamamen tecrit ediliyor, bir şey görmüyor ve işitmiyorlardı.

Şimdi tüm bu yöntemleri CIA insanları sorguya çektiği zaman ve manen ve bedenen işkence için kullanmaktadır. Anlaşılan Kameron iyi çalışmıştır.

Kameron'un 1964 yılında ani olarak istifa etmesinden sonra enstitü başkanlığına getirilen yeni müdür, Kameron'un kullandığı «yenicilik» yöntemlerinin tıpla hiçbir ilişkisi olmadığını ve bunların kurnazca gerçekleştirilen işkence yöntemleri olduğunu açıklamıştır. Ve geçen süre içerisinde Kameron'un hastaları gerçek acı ve ızdırabı bu sözde «tedavi» sırasında çekmiş, bunun da ötesinde işkenceye uğramışlardır.

Dr. Kameron istifasından üç yıl sonra 1967 yılında anlaşılmayan bir şekilde ölmüştür. Bu arada CIA'nın enstitüde yaptığı işleri aydınlatabilecek tüm belgeler de kaybolmuştur.

SANAT~KÜLTÜR~BİLİM

Dünden bugüne

Kerim KORCAN

Sararan yapraklar teker teker kopuyor dallardan savrula savrula iniyor yere. Havalar serinledi gamlı bir sonbaharın içindeyiz şimdi. «Kış erken gelecek, hayli de uzun sürecek?» diye bir takım söylentiler var. Bunları dinliyoruz, kaygılıyız. Tabii haram yiyenler, yağlı yiyenler, hazır atıştıranlar besili domuz gibi karlarda debelenecekler, sevinç çığlıkları atarak koşacaklar, onlardan söz açmak istemiyoruz. Puslanan havalarımızdan ağır ağır hüzünle geçiyor kuşlar. Bilinç altında da olsa bir takım karamsar hesaplara yatmamanın imkânı var mı? Ama sonra bilincimizin süzgecinden geçirmiş, kovmuşuzdur içimizden bu kaçak duyguları. Şunu da söylemekte fayda var: «Yaz çoktan geçti, Gitti leylekler /Yuvada kalan son kuş ölüm bekler» bu çok eski bir mektep şarkısıdır ve hiç aksatmadan sürdürmüştür içimizde acısını.

Amansız bir harbin sonunda dünyaya gelmişiz biz. Kanlı bir fırtınanın korkularını, sarsıntılarını, analarımızla, babalarımızla, kardeşlerimizle hep beraber yaşamışız, kumlu ekmek gibi dilim dilim paylaşmışız, neler olup geçtiğini pek de farkedemeden. Yaşlı bir beygirin ölümünü seyreder gibi, kederle yüklü gözlerin, acılı yüzlerini görmüşüzdür büyüklerimizin ve değişmez kaderimiz sanmışızdır bu durumu. Bu yanılgıdan yıllarca kurtulamamışızdır.

Birinci dünya savaşından, onun kanlı sonuçlarından söz ediyoruz her halde anladınız. Bu harbin neler getirdiği ve ülkemizden neler götürdüğü her zaman üzerinde tartışılan bir konu olmalı hiç şakası yok. Oradan yola çıkılarak çözülmeli bir takım meseleler. Şunu hemen söyleyelim, o da neden girdiğimizi bir allah, bir de Almanlar bilir. Almanlar kazansa da kaybetse de, bizim yenileceğimiz okka altına gideceğimiz daha başlangıçtan bellidir.

Onun için daha sonraları Yunanlılarla tutuştuğumuz savaşa yaralı girmiş, muzaffer, ama yaralı çıkmışızdır. Aradan on sene gibi uzun bir zaman geçmesine rağmen işçi sınıfımız alın terinin pazarlığını yapacak teşkilatından mahrum, ülke yönetimine yön verecek siyasi partisini de kanlı yasaklar yüzünden kuramamakta, fakir köylüler ise aynı engeller yüzünden darmadağınık bulunmaktadırlar. Gene de bir işçi üç aylık çalışmasından elde ettiği kazançla 70 lira verip bir manda alabiliyor. Evet yanlış anlamadınız bir manda.

Biz ki şimdi 1980 yılının eşiklerindeyiz, demek 50 yıl ilersine geçmişiz o Türkiye'nin. O zaman bir manda 70 liraydı, şimdi bir kg mandalina 70 lira. O zaman bir işçi bir gündeliğini verip 120 yumurta alabiliyordu. Bugün aynı işi yapan bir işçi gündeliğiyle ancak 30 yumurta alabiliyor. Birkaç kalem darbesiyle karşımıza çıkan, şekillenen bu tablo korkunç. Paranın bu günkü satınalma gücünü bütün harcıâlem mallar üzerinde teker teker gözden geçirirsek, çalışan insanlarımızın elli senede yarı yarıya bir hayat standardı düşüşüyle karşı karşıya olduğunu dehşetle görürüz.

Bu durumu yalnız devrimci hareketle omuz omuza yürüyen namuslu iktisatçılar değil de, sömürücülere akıl hocalığı, yardakçılık yapan satılık aydınlar da yazılarında da yer vermekte, olayı saptırmak gayretiyle de olsa gerçeği söylemektedirler. (Tabi ne çıkış noktalarında meseleyi koyuş, ne de ulaştıkları sonuç bakımından biz onlarla anlaşık değiliz.)

Yani durum dostun değil, düşmanın bile gizleyemeyeceği kadar acı ve **tehlike var!** diye bangır bangır bağırmaktadır. Bu için için başlayan orman yangını nedir ve hangi fidanları, hangi ağaçları hedef almaktadır? Biz diyoruz ki ormanlarda daima doğrular kesilmiştir. Ormanı koruyanlar darağaçlarına asılmıştır. Şafakta beklenilen çığlık kopmadan gelin ormana sahip çıkalım, onun dalları altında hepimiz için barınacak serinlik var.

Şimdi çoban kavalını beline soksun. Irgat topraktan kaldırsın başını, neden masmavi gökyüzü su gibi duru ve hep toprak üstünde, toprak üstüne kavgalar? Nadastaki yağız adam öküzlere «ohhaaa!» desin. Kassın terbiyeleri arabacı, şoför firene bassın ve hemen gazı kessin. İlim adamı kitabı kapatsın, işçi durdursun dönen çarkı. Talebeler omuz versin kendi halkına. Babalarımız, analarımız, kardeşlerimiz yanlarımızda olsunlar. Çıkış yolu nedir? Gelin onu hep beraber düşünelim. Yangın bacayı sardığı zaman işişten geçmiş olacaktır. Bunu bilelim. Bilmek istemeyenleri, bilmeyenleri uyaralım. Son pişmanlık fayda vermez. Haramiler takımı çalışanların gözyaşını silmez. Sen bilmiyor musun ki, bu devran böyle gitmez. Ben bilgimi koyayım, sen de kuvvetini koy. Allah aşkına çekinme körler bile görsün, gerçekleri çırılçıplak soy!

Elli yıl evvel bir manda alan 70 liramız, bugün bir kilo mandalina alıyorsa (torunum Yelda mandalinaya manda diyor) Biz külâhlarımızı önümüze koyup bir güzel düşünmeliyiz. Demokrasi alın terinin gerçek ücretini ödemiyorsa, demokrasi işçinin onuruna saygılı değilse demokrasi ülke çapında çalışanların bir güç haline gelmesini türlü oyunlarla önlüyorsa, önce dayanışmalı yığın hareketleriyle bu oyunu bozmak gerek. O zaman iyi olacak işimiz. O zaman tatlı olacak aşımız. Dediklerimi anlıyor musun bağrı ateşle dolu kardaşımız? Elin tuttuğu kuş kuyruksuz olur, bu işleri kendi eline alacaksın!

Belediyelerin işçilerin sağlığını korumadaki yeri

③

Dr. Gürhan FİŞEK

15-7. Madde, «Mürebbiye, sütnine, hizmetçi, aşçı, çamaşırcı, uşak, hamal, kayıkçı berber, mevaddı gıdaiye satıcısı, süthanelerde hizmet edenlerle süt satanlar ve emsali halk ile temas eden hizmet erbabı işçilerin **sıhhi ve fennî muayenelerini** yaptırmak, **ehliyet** ve sıhhat vesikaları alanların işlemlerine izin vermek ve bunları **daima** tescil ederek müseccel olmayanları menetmek» öngörülmektedir.

Bu maddede anılan ve toplumla doğrudan temasta olup da anılmayan işçilerin sağlık durumlarını hem işe girişlerinde hem de sürekli olarak izleme ve denetleme ödevi belediyeye verilmiştir. Yine bu madde anılan kişilerin mesleki eğitimlerini de öngörmüştür. Mesleki eğitimi belediyenin yapması zorunluğunu getirmemiştir. İş hukuku mevzuatına giren çeşitli yasalarda, işverenlerin, işçilerini eğitmekle yükümlü bulunduklarına ilişkin hükümler vardır (Örnek: 17.6.1938 tarih ve 3457 sayılı «Sınaî müesseselerde ve maden ocaklarında mesleki kurslar açılmasına dair Kanun»). Belediyeler bunlara dayanarak işverenlerden, gelişen teknoloji ve yıpranan (unutulan) bilgiler dolayısıyla işçilerini sürekli olarak eğitimden geçirmelerini isteyebilir.

15-9. madde şöyledir: «Belediye sınırı dahilindeki deniz, göl, ve nehirlerde belde sınırı dahiline münhasır olmak üzere, seyrüsefer eden istimbot, motörbot ve her nevi kayık, mavuna ve salapurya gibi denizdeki ufak nakliye vasıtalariyle husuî sandal ve kayıklar ve karada belediye sınırı dahilinde umuma mahsus mahallelerde seyrüsefer eden yük ve binek hayvanları ve otobüs, otomobil ve emsali (şimendiferlerden maada) nakliye vasıtalarının **sağlamlığına, temizliğine** dikkat ederek bunların **azami haddi istiabisini ve tahammül derecelerini** ve sınıflarını ve numaralarını tâyin ve **işletenlerin ehliyet ve sıhhatlerini murakabe** ve ücret tarifelerine riayetlerini temin edecek tedbirleri ittihaz etmek ve icabında bunları bizzat temin ve idare eylemek ve mevzu kanunlar mucibince selâhiyettar dairelerden verilen vesikalara müsteniden işlemlerini **ruhsata** bağlamak.»

Maddeden anlaşıldığı gibi, kara ve deniz taşımacılığında kullanılan araçlarda (Demiryolları dışında) güvenlik koşullarının sağlanması; bu araçları kullananların sağlığının korunması görevini, yasa, belediyenin de görevleri arasında saymaktadır.

15-13. Madde, **«Umumun selamet, sıhhat ve huzur ve istirahatine tesiri melhuz olan** imalat, iştihsalat, müddeharat ve tesisatın yerlerini, harman, kabristan, pazar, gaz depoları, kömür depoları ve süprüntülük mevkilerini ve **şartlarını** evvelden tesbit ve ilân etmek ve ona göre **ruhsata»** bağlanmasını öngörmektedir. Anılan işyerleri, genellikle çevrelerine zehirli gaz saçan, parlayıcı, patlayıcı maddelerle çalışan işyerleridir. Böyle işyerleri çevrelerine olduğu kadar, içinde çalışan işçilere de zarar veren veya zarar verme olasılığını taşıyan işyerleridir. Bu işyerlerinde alınması gerekli ayrıntılı sağlık ve güvenlik önlemleri, «İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü» ve «Parlayıcı, Patlayıcı, Tehlikeli ve Zararlı Maddelerle Çalışılan İşyerlerinde ve İşlerde Alınacak Tedbirler Hakkında Tüzük» sıralamıştır.

15-19. Madde, «Belediye kanun, nizam ve yasaklarına uymayan, kanunen ruhsata tâbi iken ruhsatsız yapılan, **beldenin selâmet, intizam, sıhhat** ve huzurunu ihlal eden şeylere meydan vermemek ve bunları menetmek» görevinden sözedilmektedir. Buraya kadar belediyelere görev olarak yüklendiğinden sözettiğimiz, ve ileride de örneklerini sergilemeye devam edeceğimiz İşS-İşG önlemlerinin uygulanması için, yasa, yeni bir hatırlatma yapmıştır. Bazı konuların yasaların çeşitli yerlerinde yeniden ele alınması, hem konuya verilen önemin, hem de bu konuda açık kapı bırakmama çabasının bir simgesidir. 1580 sayılı Belediye Yasası, belde halkının sağlık ve esenliğini bozacak her türlü etkene karşı belediyeleri yetkiyle donatmayı amaçlamıştır, kanısındayız.

15-22. Madde, «ateşe karşı ihtiyat için umuma açık yerlerde, imalathane ve fabrikalarda ve her dükkanda bulundurulacak» güvenlik önlemlerini ve yangının çıkışını izleyen anlarda yapılması gerekenleri kapsamaktadır. Yangın konusunda alınması gereken önlemleri, işyeri özelinde, ayrıntılı olarak, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün bu konuya ayrılmış beşinci kısım — birinci bölümünde (İşyerlerinde Yangına Karşı Alınacak Güvenlik Tedbirleri) sıralanmıştır.

15-28. Madde şöyledir: «Umumun yiyeceği, içeceği ve kullanacağı şeylerin satıldığı ve muhafaza olunduğu mahallerin, umumun içinde yatıp kalkacağı, barınacağı veya bineceği, **çalışıp işleyebileceği** veya hayvanlarını koyacağı **yerlerin** sıhhî şartlara uygun olmasını temin etmek».

Bu maddede tanımlanan işyerlerinde sağlık koşullarının elverişli olması, orada çalışanların sağlığı yönünden de elverişli bir durumdur. Kaldı ki, yasa, burada, «çalışıp işleyebileceği yerlerin» tanımlamasıyla, aslında tüm işyerlerinin sağlık koşullarını taşıması gerektiğini ve bunun sağlanmasını izlemenin de belediyelerin görevlerinden olduğunu bir kez daha vurgulamıştır.

Belediyelere işçilerin sağlığını koruma konusunda en açık ve kesin bir biçimde ödev yükleyen maddelerden biri de, 15-38. Maddedir. Bu da aynen şöyledir: «Alelûmum sınaî müessese ve fabrikaların, elektrik, tenvirat ve tesisatının, makine ve motor inbiklerinin, kazan, ocak ve bacalarının gerek ilk önce ve gerek sonradan muttariden ve muntazaman fennî muayenelerini icra etmek etrafındakilerin sıhhatleri huzur; rahat ve malları üzerine fena tesir icra edip etmediklerini tetkik etmek, zararlarına mani olmak.» Genellikle iş güvenliği önlemleri başlığı altında toplanacak bu hükümün öne sürdüğü önlemler, tek başlarına belediyeleri konunun üzerine çekecek denli açık ve ısrarlıdır.

Belediyelerin yapılar ve yapı işyerlerindeki görev ve yetkilerine gelince... «Sınırları içindeki bütün yapıları kontrol etmek yetkisi ve görevi belediyelere verilmiştir. Bu kontrol genellikle teknik ve sağlık alanında kendisini gösterir. Yeni yapıların kontrolü ruhsatla başlar ve oturma izni vermekle sona erer.»

Belediye Yasası'nın 15-39. Maddesi, «Kanunun mecburi tuttuğu ahvalde veya ihtiyarî olarak müracaat vuku bulduğu takdirde her nevi inşaat ve tesisat için muayenei fenniye raporları ve şahadetnameleri vermek yahut mezkûr tetkikatı yapacak müesseseye mâlik değilse en yakın bir müessese vasıtasıyla bu işleri temin etme» yi öngörmektedir. Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 250. Maddesi, «Mahalli belediyelerin ruhsatı olmaksızın her nevi mesken ve umuma mahsus binalar inşası memnudur» diyerek belediyeleri görevli kılmaktadır.

Yine Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 254. Maddesi «İnşaatı **itmam edilmiş** olsun veya **olmasın,** içinde oturanların veya komşularının **sıhhat**'ne veya **hayatına** ehemmiyetli zarar vereceği anlaşılan meskenlerin ıslahına sahipleri mecburdur...» Tamamlanmamış bir meskende oturanlar, hiç kuşkusuz bu inşaatta çalışan işçilerdir. O halde, bu yasayla da, belediyelere, inşaat işçilerinin «sıhhatine veya hayatına ehemmiyetli zarar vereceği anlaşılan» yapılarda gerekli önlemleri işverene aldırtma yetkisini vermektedir.

15-39. Maddesiyle, Belediye Yasası da, «her nevi inşaat ve tesisat için muayenei fenniye raporları» istediğinden, muayenei fenniye raporları aracılığıyla da, orada çalışan işçilere yönelik, sağlık ve güvenlik önlemleri aldırtılabilir.

Belediye Yasası'nın 15-72. Maddesinde, yapı kalfası yetiştirmek üzere kurslar açma ödevi belediyelere verildiğine göre, belediyelerin, yapı ustaları aracılığıyla, istediği sağlık ve güvenlik önlemlerini, inşaat işverenlerine ulaştırmak ve uygulatmak olanağını da bulacaktır. Ancak bu ödev, belediyelerin seçimlik görevleri arasında yer almaktadır.

15-52. Maddede belirtilen «sıhhî muavenet ve imdat merkezleri yapmak ve işletmek» görevi, sağlık yardımı kavramının çok geniş olması dolayısıyla yeterince açık değildir. Sağlık yardımı, koruyucu hekimlik girişimlerinden tedavi edici hekimlik girişimlerine kadar bütün sağlık hizmetini kapsayabilir; istenirse, pansuman-iğne gibi çok dar olarak da yorumlanabilir. Ancak «imdat merkezleri» iş kazasına uğrayanlar için ilk yardım olanağını vermesi nedeniyle yararlıdır.

15-61. Madde, belediyelerin seçimlik görevlerinden olup, «Buz fabrikaları, sıhhî kar kuyuları, her çeşit gıda ve zaruri ihtiyaç maddelerinin muhafazasına mahsus soğuk hava depoları umumi su depoları ve süthaneler, süt toplama merkezleriyle süt dağıtma teşkilatı» gibi işyerlerini «sağlık ve teknik bakımlardan murakabe etme»yi öngörmektedir. Bunun da işçilerin sağlığını korumaya yönelik işçi sağlığı ve iş güvenliği denetimine ek olarak bir halk sağlığı denetimi olduğu açıktır.

15-72. Madde, seçimlik görevlerden olup, «yapı kalfası ve yapıcı ve muhtelif meslek ustaları yetiştirmek üzere kurslar» ve «çırak mektepleri açmak ve idare etmek» ödevlerini içine almaktadır. 2089 sayılı Çırak, Kalfa, Ustalık Yasası'yla bile rayına sokulmamış çırak eğitiminin, 1930 yılı damgasını taşıyan bir yasada ele alınmış olması kadar, belediyelerde etkin olmalarına karşın esnaf ve küçük sanatkarların bu çırak eğitimi olanağını kullandırmamış olmaları da anlamlıdır.

15-73. Madde de, seçimlik görevlerden olup, «İşçiler, san'at ve mesai erbabı ve alelumum müstahdemler için iş kalemleri ve idarehaneleri tesis etmek, edeceklere de **ruhsat** verme»yi kapsamaktadır. Bu maddeden yararlanarak, belediyelerin, ruhsatalmak zorunda olan işyerlerini genişletmeleri ve bunlarda işçilerin sağlığını koruyucu önlemlerin alınmasına katkıda bulunmaları olanağı düşünülebilir.

15-75. Maddede belirlenen «Fenni ve sıhhi umumi çamaşırhaneler»i denetleme ödevi daha önceki maddelerde de ele alınmıştı.

15-76. Madde, işçilerin sağlığını koruma yönünden, bu yasada belirlenen ikinci önde gelen hükümdür. Tek başına bu hüküm bile, belediyeleri İşS-İşG alanına sokmaya yetecek açıklık ve güçlülüktedir. Madde, «Fabrika ve iş evlerinin, amele ve meskenlerinin sıhhî teftişlerini yapmak (bu teftiş, Devlet Demiryolları için idarenin müfettişleri ve imtiyazlı şirketler için de hükümet tarafından mensup komiserler marifetiyle yapılır.)» demektedir.

Belediyeler bu görevlerini yerine getirirken, zaman zaman merkezi yönetimle işbirliği yapmak, zaman zaman da onun tarafından denetlenmek durumuyla karşı karşıyadır. Hizmetin yürütümü sırasında, konuyla ilgili örgütler arasındaki eşgüdümü Çalışma Bakanlığı aracılığıyla sağlama olanağı vardır. İş Yasası'nın 92. Maddesine göre:

«Devlet, il yahut belediye teşkilâtı, işyerlerinde yapacakları, işçi sağlığı ve işgüvenliği ile ilgili teftiş ve denetlemelerin sonuçlarını ve bu yolda yapacakları işlemleri o yer için yetkili Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirir. İşyerinin kuruluş açılmasına izin vermeye yetkili belediyelerle diğer ilgili makamlar her ay bu hususta izin verdikleri, işveren ve işyerinin isim ve adresini ve yapılan işin çeşidini gösterir listeleri gelecek ayın 15 ine kadar o yerin bağlı bulunduğu Bölge Çalışma Müdürlüğü'ne bildirirler.

Umumi Hıfzıssıhha Kanunu, 2. Maddesiyle, Belediyelerin İşS-İşG vb. hizmetlerini denetleme ödevini Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bırakmıştır. Yasa maddesi şöyle demektedir:

«Umumi sıhhat ve içtimaî muavenet hizmetlerine ait Devlet vezaifi Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti tarafından ifa ve hususî idarelerle belediyelere ve sair mahalli idarelere bırakılan hizmetlerin sureti icrası murakabe olunur...»

Devamı var

DİSK, Eğitim ve Kültür Merkezi kurdu

DİSK, eğitim çalışmalarını ve kültürel etkinlikleri yaygınlaştırmak, işçi sınıfı ve emekçi halk arasında ilerici, devrimci kültürü etkin bir biçimde temellendirmek amacıyla DİSK Eğitim ve Kültür Merkezi'ni (DKM) kurmuştur.

İşçi sınıfının daha üst düzeyde sınıfsal eğitiminin sağlanmasında, işçi sınıfı kültürünün kitlelere ulaşmasında, insanlığın yüzyıllar boyunca yaratmış olduğu kültürel mirasın eleştirel bir biçimde tanıtılmasında önemli bir işlevi olacak olan DKM, edebiyat, sinema, tiyatro, müzik ve bilimsel araştırma dallarında çalışmalar yapacak, çeşitli sanat etkinlikleriyle birlikte yarışmalar düzenleyecek ödüller dağıtacaktır.

DKM, yalnızca DİSK'in ve üye sendikaların kısa vadeli kültür, sanat gereksinimlerini giderecek bir kuruluş olmayacak, aynı zamanda işçi sınıfının bu alandaki mücadelesine uzun dönemde katkıda bulunacak bir okul işlevini de yüklenecektir.

DKM, sürekli görev yapacak bir yönetmen ve yardımcılarından oluşan kadronun yanısıra, geniş kadrolu bir Danışma Kurulu'na da sahip olacaktır. Bu Danışma Kurulu'nda başta Türkiye Yazarlar Sendikası olmak üzere kültür ve sanat alanındaki demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri, işçi sınıfından yana yazarlar, ozanlar, müzisyenler, gazeteciler ve öğretim üyeleri de yer alacaktır.

Çalışma yöntem ve biçimleri kısa bir süre içinde kesinleşecek DİSK Eğitim ve Kültür Merkezi (DKM) ilerde ayrı bir binada, her türlü olanağa sahip bir biçimde donanmış olarak kurumlaştırılacaktır.

İlk olarak Koro ve Halk Oyunları çalışmalarına başlayan DKM'nin kısa dönemdeki amacı «işçilere ve emekçilere yönelik gösteriler yapacak, konserler verecek» ekiplerin oluşturulmasıdır.

Timur SELÇUK tarafından yönetilecek koro çalışmaları için bu ay sendikalara çağrı yapılarak geniş bir katılma sağlanmıştır. Ekim ayı içinde yapılacak seçmelerden sonra çalışmalarına başlayacak koronun yanısıra, folklor uzmanlarının eğitmenliğinde yönetilecek halk oyunları çalışmaları da büyük bir ilgi görmüştür.

Devlet Tiyatrolarında ilk kez Brecht sahnelenecek

İzmir (a.a.) — Devlet Tiyatrolarında ilk kez, dünyaca ünlü Alman yazarı Bertold Brecht'in bir yapıtının yer alacağı bildirildi.

Devlet Tiyatroları Genel Müdürü Ergin Orbey, 1979-80 mevsiminin en önemli özelliğinin Devlet tiyatrolarında ilk kez Brecht'in bir yapıtının yer alması olduğunu söylemiş, Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi sinema bölümü ile işbirliği ve ayrıca bir de «Brecht Haftası» düzenlendiğini bildirmiştir.

22-26 ekim tarihleri arasında sürdürülecek olan «Brecht Haftası»nın 5 bölümü içereceğini söyleyen Devlet Tiyatroları Genel Müdürü Orbey, Brecht'in ünlü yapıtı «Arturo Ui'nin Önlenebilir Tırmanışı» adlı eserini Yücel Erten'in sahneye koyduğunu kaydetmiş ve şöyle demiştir:

«İzmir Devlet Tiyatrosunun

Devamı s. 5, sütun 3'de

Radyo TV

TV

19.00 Haberler — 19.05 Şeker Kız — 19.30 Dımıdan: Kırşehir yöresinde kız isteme törenlerini sergileyen bir program — 20.00 Taksi: Bugün ilk bölümü yayınlanan dizi New York'lu taksi şoförlerinin öyküsünü güldürü dilinde veriyor — 20.30 Haberler — 21.15 Minik Konser — 21.20 Çıraklık: Programda çırakların yaşam, çalışma koşulları ve «Çıraklık Yasası»nın eleştirisi veriliyor — 21.45 Televizyonda Sinema: Programda yönetmenliğini Henry Hathaway'in yaptığı, James Stewart ve Helen Walker'in başrollerini oynadığı «Geciken Adalet» adlı film yayınlanacak — 23.20 Haberler.

TRT-1

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.30 Haberler — 07.40 Sabahtan Sabaha — 09.02 Kadın Dünyası — 10.01 Okul Radyosu — 12.10 Öğle Üzeri — 13.00 Haberler — 14.32 Yurttan Sesler — 16.05 Okul Radyosu — 17.02 Akşama Doğru — 18.01 Çocuk Bahçesi — 19.00 Haberler — 20.15 Köy Dağarcığı — 22.35 Melodiden Melodiye — 23.00 Haberler — 23.10 Tatil Gecesi — 01.00 Kapanış — 01.05-05.00 Gece Yarısı.

TRT-2

08.00 Açılış — 08.02 Gün Başlıyor — 09.00 Olayların İçinden — 10.30 Öncüler ve Öyküleri — 11.40 Beri Gel Barışalım — 13.00 Haberler — 13.30 Olayların İçinden — 14.30 Yabancı Dil Öğrenelim — 16.20 Arkası Yarın — 17.30 Fransız Şarkıcıları — 19.00 Haberler — 20.30 Küçük Koro — 21.15 Spor Gazetesi — 22.00 Yabancı Dil Öğrenelim — 23.00 Senfonik Müzik — 23.30 Haberler — 23.55 Kapanış.

TRT-3

07.00 Açılış — 07.02 Güne Başlarken — 08.00 Sabah Konseri — 09.30 Paul Anka Söylüyor — 11.00 Öğleye Doğru — 12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz — 15.00 Günün Konseri — 16.00 Müzik Sohbetleri — 19.00 Akşam Konseri — 20.00 Çağdaş Müzik — 22.06 Gecenin Getirdikleri — 23.00 Cuma Konseri — 24.00 Gece ve Müzik — 01.00 Kapanış.

Askeri Yumuşama Barış Hareketinin Baş Sorunudur

1 — Barış içinde bir arada yaşama tarihsel bir zorunluluktur ve insanlığın yokolması tehlikesine karşı biricik alternatiftir.

2 - Uluslararası işbirliği barışı tehdit eden ve silahsızlanma yolunda ilerlemeyi engelleyen yerel ve bölgesel anlaşmazlık ve çelişkilerin çözümünde büyük bir önem taşımaktadır.

3 — Kaynakların, kitle imha silahları da dahil olmak üzere askeri silah depolarının oluşrulmasında kullanılması dev boyutlara varmıştır. Bu amaçla dünyada harcanan para yılda 300 milyar doları aşmaktadır. Askeri harcamaların azaltılması, dev miktarlara ulaşan fonların ekonomik kalkınma için, tüm insanlığın yararına ve özellikle gelişmekte olan ülke halkların hizmetine sunulması olanağını yaratacaktır. Dünya nüfusunun büyük çoğunluğunu oluşturan gelişmekte olan ülkelerin ekonomik düzeylerinin yükselmesi, gelişmiş ülkeler de dahil olmak üzere, tüm insanlığın, mevcut kaynakları daha iyi kullanmasına, işgücünü daha iyi seferber etmesine hizmet edecektir. Kaynakların yıkıcı amaçlara değil yapıcı amaçlara kullanılması bu bakımdan evrensel bir değer taşır ve tüm dünyanın yararınadır. Barış içinde birlikte varolma, yoksulluk ve sömürünün bulunmadığı bir dünya kurmak, insancıl ve toplumsal bir adaletin dünyasını yaratmak için ilerici güçlerin verdikleri mücadeleye'de yardımcı olacaktır.

4 — Birleşmiş Milletler güvenlik sistemi tarafından yaratılan olanakların tam olarak kullanılması ve uluslararası barış güvenlik yolunda daha etkili bir araç halinde güçlendirilmesi silahsızlanma için daha elverişli bir zemin hazırlanmasına yardım edecektir.

5 — Kültür, bilim eğitim alanındaki işbirliği, halklar, kurumlar ve örgütler arasındaki ilişkiler uluslar arasında barış ve dostluğun pekişmesinin ön koşuludur. Böyle bir işbirliği, aynı zamanda, düşmanlık, saldırganlık, militarizm, ırk üstünlüğü ve ulusal baskı güden ideolojilere karşı verilmekte olan savaşı da güçlendirecektir.

III. Nükleer ve Diğer Kitle İmha Silâhlarının Yasaklanması:

1 — Barış güçleri nükleer ve diğer kitle imha silâhlarına karşı mücadeleye önemli katkılar getirmişler bazı kesin başarılar elde etmişlerdir. Buna rağmen, muazzam bir nükleer kapasite, hâlâ dünyamızdeki dev varlığını sürdürmektedir. Bir fikir vermek için şu kadarını söyleyelim ki, örneğin 1974'de dünyada varolan nükleer silâhların toplam tahrip gücü, Hiroşima'ya atılan atom bombasınınkinden iki milyon kez daha fazladır.

2 — Sadece nükleer silâhların kullanılmasını veya kullanılma tehdidini değil aynı zamanda devletlerarası anlaşmazlıklarda zora başvurmayı da yasaklamak için çaba gösterilmesi zorunludur.

3 — Dünya kamu oyunu, silâhlanma yarışının hem nicelik hem de nitelik bakımından tırmanması sorunuyla yakından ilgilenmektedir. «Şiddet dengesi» temeline bağlı kaldığı sürece barış hiçbir zaman kalıcı olamaz. Şimdilik, Nitel silâhlanma yarışını önlemek (yeni tipte ve çeşitli silâhların geliştirilmesini ve imâl edilmesini durdurmak) yolunda yoğunlaşan çabalar, nükleer silâhların tümüyle yasaklanması doğrultusunda özel ana faktörü oluşturmaktadır. Stratejik ve taktik silâhlar alanındaki nicel silâhlanma yarışı da önlenmeli ve durdurulmalıdır.

4 — Stratejik silâhlanmanın sınırlandırılması ve daha fazla kısıtlanması sorunların çözümünde belli başlı bir nirengi noktası olacaktır. Nükleer silâhlanmanın kısıtlanması, SSCB ve ABD'nin yanısıra, diğer nükleer güçlerin de katılımıyla somut olarak hızlanacaktır. Nükleer silâhsızlanma, ancak, tüm nükleer güçlerin ortak çabalarıyla ve nükleer güce sahip olmayan devletlerin silâhsızlanma önlemlerini desteklemeleriyle sağlanabilir.

5 — Nükleer silâhların çoğaltılmasının önlenmesi silâhsızlanma konusunda birinci derecede önem taşımaktadır. Bu konuda yapılan antlaşmanın oynadığı olumlu rol tartışma götürmez. Bununla birlikte, nükleer silâhların çoğaltımının durdurulması hakkında öngörülen şartlar ve zorunluluklar öncelikle ve özellikle nükleer ülkeler tarafından ve «nükleer güce yakın devletler» diye anılan bilim ve teknikçe gelişmiş ülkeler tarafından güçlendirilmeli ve teşvik edimlelidir.

6 — Nükleer ve diğer kitle imha silâhlarının tüm yeryüzünde bütünüyle yasaklanması yolunda belli başlı ve önemli bir adım da dünyanın çeşitli yörelerinde Nükleer Silâhlardan Arındırılmış Bölgeler'n kurulmasıyla atılabilir. Fakat bu konuda da büyük nükleer güçler, ilk aşamadan başlayarak anlaşmalara bağlı kalmalı ve Nükleer Silâhlardan Arındırılmış bölgelerin kurulması ve kalıcı olmasını güvence altına almalıdırlar.

7 — Yığınsal imha silâhlarının her çeşidinin yasaklanması uluslararası yumuşama ve güvenliğe kesin bir katkı getirecektir.

Biyolojik ve kimyasal silâhlar bütünüyle yasaklanmalı ve yokedilmeli ve bu tehlikeli silâhların üretimine değin bilimsel

Devamı s. 5, sütun 1'de

Gerçek Sahibi: Ali Kar, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 2827 41.
Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Ankara Bürosu: Kızılırmak Cad. Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

Barış Hareketi

Baştarafı Sayfa 4'de

araştırma'ar durdurulmalıdır.

8 — Bilimsel ve teknolojik ilerleme, nükleer silâhlardan çok daha korkunç yeni tip silâhların ortaya çıkışı, tehlikesini de birlikte getirmiştir. Yeni tip yığınsal imha silâhlarının ve yeni tip silâh sistemlerinin geliştirilmesinin ve yapımının yasaklanmasını öngören yeni etkin önlemlerin alınması için Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 30 uncu Bileşiminde kabul edilen kararlar yerine getirilmelidir. Çevre koşullarının askeri ve diğer düşmanca amaçlarla değiştirilmesinin yasaklanması, böylelikle yeni savaş araçlarının yapımının önlenmesi, ekoloji (çevre sağlığı) alanında uluslararası işbirliğinin geliştirilmesi tüm ulusların yararınadır.

IV — Konvansiyonel Silâhların ve Silâhlı Kuvvetlerin Kısıtlanması:

1 — Konvansiyonel silâhların geliştirilmesi ve arttırılması bugün anlaşmazlıkların özellikle yerel anlaşmazlıkların tırmanmasında önemli bir pay sahibidir. Yeni tip konvansiyonel silâhlar için yapılan harcamaların artması, dünyanın ekonomik kaynaklarının üretici olmayan amaçlar için geniş ölçüde kullanılmasına neden olmaktadır. Hem konvansiyonel hem de gelişkin silâhların üretimi ve bu silâhların küçük ülkeler tarafından satınalınması silâhlanma yarışının durdurulmasıyla önlenmelidir.

2 — Orta Avrupa'da Silâhlı Kuvvetlerin ve silâhların azaltılması, bu önemli bölgede silâhlanma yarışını durdurmak için hayati bir adım olacaktır. Bu konuda yapılan görüşmelerden beklenen olumlu sonuçlar ve edinilen deneyimler her iki tarafın da çıkarınadır. Bu tür görüşmelerin dünyanın diğer bölgelerinde de yapılması yararlı sonuçlar verecektir.

3 — Silâhlanma yarışının tüm gerginlik bölgelerinde durdurulması görevi özel bir önem taşımaktadır. Orta Doğu, Akdeniz ve Güney Afrika'daki sorunların çözümlenmesi ve oralardaki anlaşmazlıkların giderilmesi gerek bu bölgelerde, gerekse dünyanın başka yörelerinde kalıcı barışa büyük ölçüde katkı getirecektir.

4 — Konvansiyonel silâhların azaltılması silâh ticaretinin ve askeri yardımların sınırlandırılmasıyla kolaylaşır. Son yıllarda gerici faşist rejimlere yapılan geniş çaplı silâh satışları Birleşmiş Milletler amaçlarıyla doğrudan doğruya çelişmektedir. Gerici rejimlerin daha fazla silâhlarla donatılması olgusu, ister istemez birçok özgürlüksever ülkeyi de saldırıya, ilhaka, sömürüye ve sömürgeci baskıya karşı kendi silâh depolarını başka ülkelerden alınan silâhlarla büyütmeye zorlamaktadır.

5 — Dünya Silâhsızlanma Konferansı mümkün olan en erken tarihte ve Birleşmiş Milletler'in girişimiyle toplanmalıdır; böyle bir konferans sorunları çözme ve silâhlanma yarışını durdurma konusunda son derece önemli bir rol oynayabilir. Dünya Silâhsızlanma Konferansı, küçük veya büyük olsun nükleer silâhlara sahip bulunsun veya bulunmasın, Birleşmiş Milletler üyesi olsun veya olmasın — bütün ülkelere kendi görüşlerini eşit haklarla ifade etme olanağı tanımalıdır. Bu Konferans'da Silâhsızlanmanın, artık vakit yitirmeye tahammülü olmayan tüm bellibaşlı sorunları bütün kapsamıyla tartışmalı, silâhlanma yarışını durdurmak, konvansiyonel silâhların azaltılmasını sağlamak yolunda özgül ve pratik öneriler getirilmeli, ve Konferans, Birleşmiş Milletlerin tüm alanlarda gelecekteki çabaları faaliyetleri ve önlemleri için bir temel oluşturmalıdır.

V — Yumuşama Koşullarında Kamuoyu ve Silâhsızlanma Mücadelesi:

1 — Uluslararası kamuoyunu silâhsızlanma sorunlarıyla ilgili aydınlatmak zorunludur. Yumuşama, silâhsızlanmanın teknik özellikleri, onların politik ve stratejik önemi ve silâhsızlanma anlaşmalarının, askeri kuvvetlerin kontrol ve denetimi olanaklarının kamuoyu tarafından bilinmesini kolaylaştırmıştır. Bununla birlikte yumuşamaya karşı olanlar, sözkonusu bilgileri yumuşama yanlılarından farklı yorumlarla vermektedirler.

2 — Bu nedenle, barış güçleri kendi kitle ortamlarını yaratmalı, bu amaçla güçlü bir barış radyosu kurmalı, gazete ve diğer yayınlar yapmalı, barış davasının propagandasını yaparak yumuşama ve silâhsızlanma konularında, silâhlanma yarışının ve yığınsal imha silâhlarının yasaklanması sorunlarında kamuoyunu doğru bilgilerle donatmalıdır.

Barış güçleri aynı zamanda Birleşmiş Milletler ve onun çeşitli kuruluşlarıyla, Parlamentolar Birliği ile, Budapeşte Kalkınma Konferansı ve benzeri konferanslarla, barış ve işbirliğini geliştirmek için hem de politik alanlarda yakın bir işbirliği içinde olmalıdırlar. Barış hareketi, öte yandan, gençliği, emekçi sınıfları ve kadınları yumuşamanın güçlendirilmesi ve barışın tüm dünyada güvence altına alınması yolundaki tüm faaliyetlere katmalıdır. Bu çabada gençliğin özel bir yeri vardır, çünkü genç kuşaklar gelecekte bugünün mirasını alacaklardır.

3 — Silâhsızlanma aleyhtarları, onlara karşı güçlü bir mücadele verilmeksizin mevzilerini terketmezler.

Silâhsızlanma düşmanlarının kamu oyunu etkileyecek güçleri ve geniş mali olanakları vardır. Bu çevreler silâhsızlanma görüşmelerini sadece sabote etmekle, antlaşma ve sözleşmeleri zor yoluyla çiğnemekle kalmayıp, aynı zamanda, yaptıkları askeri programlar hakkında yalanlar uydurma ve kamu oyunu yanıltma olanaklarına da sahiptirler. Emperyalist devletlerin asker-sanayi kompleksleri, silâhlanma yarışını ekonomik ve sosyal kılıflarla süslemişler ve kaynakların önemli bir kısmını kendi egemenliklerini ve hükümet politikalarını korumak için bu alana çekmektedirler.

4 — Silâhsızlanma aleyhtarlarına karşı etkili mücadele ancak barış için çalışan tüm gruplar ve hareketler arasında karşılıklı anlayış, işbirliği ve ortak çabalar temeli üzerinde verilebilir.

5 — Savaşa ve gericiliğe, yumuşama ve silâhsızlanma düşmanlarına karşı etkin mücadele için şunlar gereklidir:

a) Bütün barış güçlerinin ve bu doğrultudaki devlet kurumlarının, devletlerarası kuruluşların ve devlete ait olmayan barışçı örgütlerin birliği için çaba göstermek.

Bu hedefe varmak için zorunludur:

● Barış için çalışan çeşitli kitle örgütlerinin (siyasal kuruluşların, kadın ve gençlik örgütlerinin, sendikaların, din örgütlerinin ve devlete ait olmayan diğer kurumların) düzenli ilişkilerini, danışma ve eylem koordinasyonunu sağlayan mekanizmayı geliştirmek;

● Uluslararası ve ulusal savaş aleyhtarı örgütler ve Birleşmiş Milletler'in ilgili organları arasındaki ilişkileri güçlendirmek;

● Halk hareketleri ile hükümet organları arasındaki ilişkileri geliştirmek;

● Ülkeler arası yumuşama, silâhsızlanma düşmanlarının faaliyetlerini kısıtlama doğrultusunda baskı unsuru yaratmak;

b) Silâhsızlanmanın ilerlemesi ve başarıya ulaşması yolunda kamu oyunun dikkatini uyarmak için:

● Kamu oyunu silâhsızlanma düşmanlarına ve onların yanıltıcı argümanlarına karşı uyanık ve etkili yayınlarla bilgilendirmek,

● Tüm silâhlanma konularını bütün uluslararası kamu oyunun genel eğitimin bir parçası haline getirmek ve bu konuların kitlelerce doğru olarak kavranmasını sağlamak;

● Silâhlanma aleyhtarlarının faaliyetleri ile halk kitlelerinin yaşam düzeylerinin düşmesi arasındaki bağıntıyı sürekli olarak ön plana çıkarmak, silâhlanma yarışının gelişmekte olan ülkelere verdiği zararı vurgulamak;

● Silâhları saldırı, sömürü ve savaş için, barışı ve sosyal ilerlemeyi önlemek amacıyla kullanan rejimlere silâh gönderilmesinin tehlikesini göstermek;

Burjuva siyasi iktidarının

Baştarafı s. 1'de

le bir sonuç ise, MSP'nin erken veya süresi içinde bir seçime razı olması anlamına geliyor.

Öte yandan MHP, özellikle başsavcılığın değişmiş olmasından dolayı kuşku içine girmiş bulunuyor. Adalet Bakanı Mehmet Can'ın giderayak verdiği demeç MHP merkez yöneticilerini telaşa sürükledi. MHP yönetimi, bunun için bir an önce hükümetin kurulmasını ve devlet yapısına, MHP'yi koruyacak bir şekil verilmesini istiyor. Bu görüşün ışığında AP'nin tek başına veya MSP ile birlikte kuracağı bir hükümeti destekleyecek. Ancak MHP nin desteği, erken seçim şartına bağlı olacak.

Öte yandan siyasi çevrelerde, Ecevit'in, seçim hükümeti olmaması kaydıyla, AP nin tek başına kuracağı Demirel'siz bir hükümete veya AP - MSP ortaklığına evet diyeceği kanaati hakim. CHP, görevin Demirel'e verilmesi üzerine MHP ile ortaklık kurmaması şart koşacak.

Eğer Demirel başkanlığında bir hükümet formülü bulunamayacaksa —ki bu güçlü bir ihtimal olarak görülüyor— CHP, hükümet sorununun çözümüne yardımcı olacak ve bu amaçla, MHP dışındaki bütün hükümet formüllerine evet diyecek.

Öte yandan tekelcilerin, mutlaka bir erken seçim hükümeti kurulmasından yana oldukları ve AP'nin şansını bu yönde değerlendirmek istedikleri gözleniyor. Ancak başkent çevrelerinde erken seçim hükümetinin kurulacağı ihtimaline şans tanıyanlar oldukça az.

Mete Tan: «Hammadde

Baştarafı s. 1'de

kanlığı ile ilgili açıklamalarda bulundu. Dr. Tan, Tam süre yasasının etkisiz olmadığını, ancak bakanlığın şu durumda bazı branşlarda durumun «özel dal» doktorlarının ayrılması ve bu nedenle de sağlık kurumlarının çalışamaz hale geldiğini söyledi.

Genel Sağlık sigortası ile ilgili yasa tasarısının da hazırlandığını ve çok yakında parlamentoya sunulacağını belirten Bakan, sağlık hizmetlerinin tek yönetim altında toplanması için çalışmaların sürdüğünü belirtti.

Konuyla ilgili olarak kendileri ile görüştüğümüz, Eczacı Odaları ve Tabib odaları yetkilileri ise şunları söylediler: «Devletin ilaç konusunda bizlerin yıllardan beri vurguladığımız bir gerçeği nihayet anlamış olması sevindiricidir. Ancak ham madde fabrikası kurulmadıkça ilaç sorunu bir çözüme kavuşturulamaz. Bir plan ve program içinde Bakanlıklar birleşerek hemen hammadde fabrikalarının kurulması için işe başlamalıdırlar. Çok uluslu tekeller ve onların yerli işbirlikçileri yıllardan beri Türkiye'yi bir başıbozukluk içinde korkunç artan ilaç fiyatları ile perişan etmişlerdir. Çok uluslu tekeller kendi tabi fabrikalarından aldıkları hammaddeleri Türkiye'ye büyük karlarla getirmekte ve Sağlık Bakanlığını çaresizlik içinde bırakarak «ilaç yapmayız» tehdidiyle her geçen gün fiyatlarını artırabilmektedirler. Sosyalist ülkelerden ham madde ithal edilmesi için görüşmeler yapılmış, çok ucuza mal olacak hammaddeler çok uluslu ların ve onların yerli işbirlikçilerinin işine gelmediği için hep ileri tarihlere atılmıştır. İlaç tekelleri halkın sağlığı ile oynamaktadır ve bugüne kadar hükümetler de buna sadece günlük önlemlerle karşı koyabilmiş, ciddi bir girişimde bulunamamışlardır. Bundan sonra bu girişimlerin ciddiyetle, ve halkın ilaç sorunu düşünülerek ele alınacağını umarız.»

Adana'da direniş yapan

Baştarafı s. 1'de

«Adana Emniyet Müdürü'nün öldürülmesinden sonra Adana Emniyet Örgütü mensuplarından bir kısmının girişimleri kanunsuz direniş ve sıkıyönetim yasaklarına aykırı hareketleri sebebiyle haklarında askeri savcılıkça kovuşturma açılan 24 polis, bugün tutuklama istemi ile Adana Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'ne çıkarılmış ve mahkeme bu sanıklardan aşağıda isimleri yazılı 6'sının tutuklanmasına, diğerlerinin ise tutuklanmamasına gerek olmadığına karar vermiştir. Anılan direniş olayı ile ilgili olarak Sıkıyönetim Askeri Savcılığı'nca yapılmakta olan soruşturma salı verilen sanıkları da kapsayacak şekilde devam etmektedir. Tutuklanan sanık polisler şunlardır: 1) komiser İbrahim Tepebaşı, 2) komiser Ahmet Kılıç, 3) komiser Necati Acar, 4) polis Ali Rıza Şahin, 5) polis Selahattin Bayıl, 6) polis İsmail Denizhan.»

KANAYAN YARA: İŞSİZLİK

Baştarafı Sayfa 6'da

sizliğin» çok üzerinde bir işsizler ordusu vardır. Bu durum bir çok konularda kendini göstermektedir. İşsizliğin azaltılması için bazı önlemlerin alınması son derece gereklidir. Bunun başında yatırımların arttırılması, enflasyonun durdurulması gelmektedir. Özellikle enflasyon önüne geçilerek fiyat artışları kesinlikle önlenmelidir. Diğer bir önemli sorun, iş yasasında işçilerin sendikal ve demokratik haklarıdır. İşçilerin kıdem tazminatları ile ilgili 13., 17., 24. maddeler işçiler lehine yeniden düzenlenmelidir. Aynı zamanda çalışırken işini kaybedenler için bir işsizlik sigortası kurulmalıdır. Tarım-iş yasası bir an önce çıkartılmalıdır.

İşsizliğin önlenmesi, iş güvencesinin sağlanması, işçi sınıfımızın acil talepleri içinde yer almaktadır. Sendikaların ve demokratik kitle örgütlerinin, ekonomik ve demokratik mücadelede bu taleplere sahip çıkmaları kaçınılmazdır. Bu doğrultuda kampanyaların düzenlenmesi, güçbirliklerinin oluşturulması, bu isteklerin acil gerçekleşmesinin şartıdır.

Devlet Tiyatroları

Baştarafı s. 4'de

düzenlediği sanat ve kültür gecelerinin bir haftasını, ünlü düşünür ve sanat adamı Bertold Brecht'e ayırdık. Bu hafta içinde «tiyatroda, şiirde, sinemada, yazarda ve müzikte Brecht» ele alınacaktır. İlk gecesinde tiyatroda Brecht ele alınacak, Erhan Gökgücü'nün yönettiği «Muhbir» adlı oyun da sahnelenecektir. Yine Brecht haftası nedeniyle ayrıca bir afiş, fotoğraf, şiir ve sergi açılacaktır.»

Erbakan

Baştarafı s. 1'de

nenen AP'nin bir kere daha denenmesi gerekmektedir.

Gerekse seçimler esnasında, gerekse seçimler tekaddüm eden dönemde seçimden önceki bu Demirel iddiada bulunmuştu.

İdareyi bize verseniz, 6 ayda düzeltiriz. Bugüne kadar mükerreren denenmiş olmasına rağmen milletin bir bölümü bu söze kapılarak bir kere daha denenmesi ile AP'ye vermiştir. AP'nin bu iddiasının imtihanını vermesi günü gelmiştir. Millete bir kere daha bu çelişkili vaadlerde bulunduktan sonra, milletin bir kısmının kendisine göre şimdiye kadar bahane bulmadan ve kaçacak yer aramadan bu imtihana girmesi şarttır.

DDGF

Baştarafı s. 1'de

lici barış, demokrasi ve sosyal ilerleme yolundaki çabalarına karşın bize güçlere hizmet ettiği vurgulanmıştır.

TSİP Genel Başkanı

Baştarafı s. 1'de

Halbuki TSİP genel başkanı Kaçmaz açıklamasında, ileriye umutla bakmamızı sağlayan faktörü, TSİP'in sağladığı en yüksek destek olarak değil de, bu desteği birlikçi politikanın sağladığı şeklinde vurgulamıştır.

Kaçmaz'ın açıklaması Politika Gazetesi'nde de eksik verilmiştir. Politika gazetesi açıklamanın tamamını yayınlarken, söylenenlere tamı tamına ters bir nitelendirme yapmıştır. Kaçmaz partisinin birlikçi politikaları nedeniyle destek sağladığını belirtirken, Politika gazetesi bunu «eylem birliği sonucu kazanılmış destek» olarak verdi.

Kaçmaz, eksik ya da yanlış yansıtılan açıklamasında şunları söyledi:

«Dediklerimiz aynen çıkmış ve halk sosyal demokrasinin çözüm olmayacağını kavradığını oylarıyla göstermiştir. Ne ki sosyal demokrasiden soğuyan kitlelerin yeni aranışlarının olumlu bir yöne, yani CHP'den daha ilerisine kanalize edilmesinde yeterince başarılı olunamamıştır. Bunun parsasını da AP ve yandaşları toplamışlardır.

Bu noktaya gelinmesinin baş sorumlusu CHP'dir. CHP pahalılık ve işsizliğin giderek azan toplumsal afet olmaları karşısında aciz kalırken, demokratik hak ve özgürlükler konusunda kitlelerin özlemlerini hiçe saymıştır. Dahası, faşizmin kaynağı MHP'ye ilişmeyerek, faşizme karşı mücadelede tutarsız davranmıştır. Tüm uyarılara rağmen bindiği dalı kesmeyi sürdürmüştür. Sonuçta da kitleler sosyal demokrasiye hakettiği dersi vermiştir.

Kamuoyunda sol bilinen partilerin ve adayların toplam oyu % 5'i bularak, azımsanmayacak bir seviyeye erişmiştir. Ancak sol oyların, sol potansiyelin tümünü temsil ettiğini söylemek mümkün değildir. Halk Partisi'ne yine oy vermeye asla razı olmayan bir kitle, soldaki çeşitliliği protesto ederek sandığa kayıtsız kalmıştır. Özellikle İstanbul'da CHP'den uzaklaşıp başka yere de gitmeyen 400.000 civarındaki oy bunun kanıtıdır. Bu olguda solda birlik politikasını görmezden gelerek yine CHP'yi önerenlerin payı olmuştur. Kitleler solculuk adına CHP'nin desteklenmesi önerilerine hiç itibar etmemişlerdir. Ama bu yüzden bir kısmı oy vermemiş ve bu da AP ve yandaşlarının işine yaramıştır. Yani, **«CHP'den solda olanlara verilecek oylar ziyan olacaktır.»** propagandası açıkca gericilerin ve faşistlerin değirmenine su taşımıştır.

Herşeye rağmen sonuçlar ileriye umutla ve güvenle bakmamızı sağlayacak niteliktedir. Solda birliği savunan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin, solda en fazla desteği sağlamış olması bunun somut kanıtıdır. Solda yer alanlar, seçimlerle bir kez daha kanıtlanan bu gerçeği görmeli ve gün yitirmeksizin solda güçlü bir blok oluşturulması için olumlu ve yapıcı politikalar benimsemelidirler.»

ABD'li işadamları

Baştarafı s. 1'de

alanda ABD'li firmalarla işbirliğine hazır olduğunu» belirtmiştir. İşletmeler Bakanı Bulutoğlu ise «Türkiye'nin ABD firmaları ile birlikte üçüncü dünya ülkelerinde özellikle alt yapı ve üretime yönelik sanayi yatırımları alanında işbirliği yapabileceğini» söylemiştir. Bulutoğlu, ayrıca, «ülkemizin teknisyen ve işgücü sağlamak bakımından elverişli bir durumda olduğunu; ABD'nin de sanayi ve teknoloji açısından üstünlüğünü» belirtmiştir.

ABD'li işadamları daha sonra Türkiye Odalar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Yazar'la bir görüşme yapmışlardır. Yazar, görüşme sırasında yaptığı konuşmada, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durumda dış finansman gereksinimini kredi ya da yabancı yatırımlar yoluyla sağlamak zorunda olduğunu söylemiştir. Mehmet Yazar, «Türkiye'nin mevcut ekonomik potansiyelini kullanarak, dar olan iç ve dış finansman gereksinimi ile teknolojik gereksinimini karşıladığı takdirde, kısa sürede kalkınan ülkeler düzeyine gelebileceğini» belirtmiştir.

Ekmek fiyatı

Baştarafı s. 1'de

tacağını ya da hiç bulunamayacağını bildirdiler.

Buğday taban fiyatlarını 420 kuruşla 5 lira arasında belirleyen hükümetin verdiği fiyata fazla ilgi göstermeyen üretici, buğdayını Toprak Mahsulleri Ofisi yerine tüccara satmaktadır. Bu yılın üretiminden 2 milyon tonun altında buğday alan Toprak Mahsulleri Ofisi, kış aylarında da tam bir stoksuzlukla karşı karşıya gelmiştir. Ofis belediyelere, bundan böyle kendi ekmeklik buğdaylarını almak için doğrudan doğruya tüccara başvurmalarını istemelerini belirten bir yazı gönderdi.

Tüccarın ana amacı ise fiyatı artırarak elindeki stokları büyük kârlarla satmaktır. Böylece buğday fiyatının artması ekmek fiyatlarını etkileyecektir. Daha önce de ekmek işverenleri sendikası un fiyatlarının artışını ileri sürerek ekmeğe zam istemişlerdir. 15 ekimden sonra ekmek fiyatlarının değişmesi gerektiğini savunan fırıncılar, yarım kilo ekmeğe 10 lira fiyat istemektedirler.

Haziran ayında çıkan hububat kararnamesinde 5. madde açık olarak tüccara ödün vermekte ve «belediyelerin mahalli ekmek ihtiyaçlarını serbest piyasadan karşılamaları esastır» demektedir. Ancak bugüne kadar örneğin İstanbul'a yaklaşık olarak günde 37 ton buğday Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından dağıtılmıştır. Yeni duruma göre Toprak Mahsullerinden buğday alamayan belediyeler tüccardan alış veriş yapacak böylece de ekmek işverenlerinin istemleri çok kısa bir zamanda gerçekleşerek ekmek fiyatları büyük oranda artacaktır.

Orta dereceli

Baştarafı s. 1'de

selerinin teknik liselere dönüştürülmesi uygulaması bu yıl da gerçekleştirilememiştir. Bu okullarda öğrenim gören 300 bin civarında öğrenci okullardan mezun olduktan sonra iş bulma yüzünden büyük sıkıntılar çekmekte ve genellikle pratik meslek bilgileri bulunmadığından çıraklıkla işe başlamaktadırlar. Bu okullardan mezun olan öğrencilerin yüzde 30'u ise iş bulamamakta ve genellikle yurt dışına gitmekte ya da başka işlerle uğraşmaktadırlar.

Orta öğretimde gerekli düzenlemeler yapılamadığından, öğrencilerin yoz ve işe yaramaz bir eğitim sistemi içine atılmalarından doğan güçlükler her yıl Üniversite kapılarında bekleyen öğrenci sayısını kat kat artırmaktadır. Üniversitelere giremeyen ve hiç bir meslek sahibi olmadan liselerden mezun olan gençler, işsizlik oranı her geçen gün daha da artmaktadır.

KARGALAR

Baştarafı Sayfa 2'de

meyi ve somut korkmayı öğretmeye devam edecektir. Kaça kadar sayabildiğini sandık tutanaklarından denemeye devam etmelidir. Hatta hiç bir sakıncası yoktur, geniş hayaller de kurabilir. Örneğin: Gültekin Gazioğlu'nu, Behice Boran'ı, Abdullah Baştük'ü hayali olarak karşısına oturtabilir ve akıl hanesinde onlardan hesap sorabilir. Böyle yapması iyidir, çünkü, bir nevi idmandır!

Bu eski futbolcunun, dünyanın futbol topu gibi yuvarlak olmadığını anladığı zaman hayalleri gerçekleşecek ve saydığı isimlerin somut güçlerinin karşısına oturacaktır. Bu günden yaptığı «çalışmaların» o güne yararı dokunur. Devam etmelidir.

Gerçek Durum

yaratılamadı. Kurulan tek ve merkezi seçim işbirliği TSİP'le Devrimci Demokratların beraberliği oldu. Bunun yanısıra, seçim platformu dışında ve geleceğe dönük olarak, kalıcı güçbirliği yolunda Birlik Dayanışmayla çeşitli illerde eylem birliği yapıldı. Ama bu eylem birliği, kitlelerin özlemlerini karşılayacak düzeyin daha altındaydı ve kitlelerin gözünde kendi özledikleri ve istedikleri işbirliği düzeyini temsil etmiyordu.

Bu nedenlerden dolayı, sosyalistler, seçimlere bölünmüş olarak girdiler. Seçimlerde sosyalistlerden başka ve CHP'nin solundaki siyasal ya da düşünsel eğilimleri taşıyan onbinlerce seçmen oyu da vardı. Bu oyların sahipleri, politikleşme bakımından CHP'yi aşmış, fakat bilimsel sosyalist ve enternasyonalist bilince ulaşmamış unsurlardı.

Böylelikle CHP'den daha soldaki birikimin bir kısmı, sandıkta kendisini belli etti. Bu oyların oranı ise yüzde 5'e yaklaştı.

Solun bu denli bölük pörçük girdiği bir seçimde bile, CHP'nin daha ilerisinde özlemler taşıyan oyların oranının yüzde 5'e varması hiç de küçümsenecek bir sonuç değildir. Gerçi bu oylar arasında, özellikle SDP gibi milliyetçilik güden ve sol adına yanlış hedef gösteren partilerin oyları da vardır. Ama bu oylar, güçlü bir bilimsel sosyalist hareketin olmamasından doğan oylardır ve objektif olarak kitlelerin CHP'nin ilerisine geçme özlemlerini ve aranışlarını yansıtmaktadır. Başka bir deyişle, bu oylar solda sübjektif kanallarda çarpıtılmış hedeflere yönelse de, yani CHP'nin solunda aranış içinde olan bir kısım seçmenin oyları şaşırtılmış olsa da, özünde (objektif bakımdan) sosyal demokrasinin çözümsüzlüğüne tepki oylarıdır, sosyalizmin **aranışı** içinde olan ama bilimsel sosyalizmi ve proleterya enternasyonalizmini, (yani Leninizmi) kavrayamamış oylardır. Bu hedef şaşırtmalara rağmen, bu oyların ve seçmenlerin de, CHP'nin ilerisinde olduğunu kabul etmek gerekir.

Kaldı ki, CHP'nin çare olmadığını gören ve yeniden AP'ye CGP'ye, MSP'ye yönelmeyecek düzeyde bulunan yüzbinlerce ileri seçmen bu seçimlerde oy kullanmamıştır. İstanbul sonuçlarından bunu anlamak mümkündür. Bu ilde CHP'nin oyları 400 bin civarında azalmıştır. CHP'nin solundaki oylarda ise 60 bine yakın artış gözlenmiştir. Geriye kalan 350 bin oyun 50 bininin tekrar AP'ye gittiği gözlense bile, yaklaşık olarak 250 bin civarındaki İstanbullu, CHP seçmeni sandık başına gitmemiştir. Bu seçmenler, yeniden sağcı partilere dönmeyecek kadar CHP'nin ilerisinde, ama sola da oy vermeyecek ölçüde belli bir politikleşme düzeyinin gerisindedirler. Şayet güçlü ve etkin bir sol seçim bloku kurulabilseydi, sadece İstanbul'da bu 250 bin eski CHP seçmeninin en azından yarısını sola kazanmak mümkündü. Böyle bir sonuçla ise sol seçim blokunun İstanbul'dan iki senatör çıkarması işten bile değildi. Başka bir örnek de Balıkesir'dir. Bu ilde AP'nin oyu 10 bin, CHP'nin oyu ise 60 bin azalmıştır. Yani CHP'den AP'ye oy kayması olmamıştır. 60 bin CHP seçmeni tıpkı İstanbul'daki 250 bin kişi gibi seçimlerde, politikadan uzak durmuştur. Yani bu seçmenler sola kazanılabilecek unsurlardır.

Daha da önemlisi, senatör sayısının ya da oy yüzdesinin **ötesinde,** böyle bir blok, ülkedeki güçler dengesinde önemli bir değişikliğin şaşmaz bir göstergesi olacak ve siyaset arenası burjuva partilerinin cirit attığı bir platform olmaktan çıkmaya başlayacaktı. Halk güçlerinin devrim mücadelesinin siyasal kitle tabanının oluşumu hızlanacak, bu kitle tabanını temsil eden Halk Cephesi'nin kurulması ve bu Cephe'nin öncüsü işçi sınıfı politik hareketinin merkezileşip güçlenmesi kolaylaşacaktı. Böylece, seçim platformunun burjuvaziye karşı devrimci tarzda kullanılmasının meyvaları daha etkin sonuçlarla somutlanacaktı.

Bu anlamda önemli bir fırsatın kaçırıldığı söylenebilir. Fakat kesin olan şudur ki, seçimlerde kurulan ittifaklar ve güçbirlikleri, kalıcı beraberlikler yolunda tarihsel bir aşama katetmiştir. Güçlenen, solda birlik eğilimleri olmuştur. Sandık olayı sona ermiştir ve sınıf mücadelemiz devam etmektedir. Bu mücadelede tüm güçlerimizi sağlam zeminde yanyana getirmek için, 14 Ekim öncesinden daha da büyük bir tarihsel olanak doğmuştur. Görev bu olanağı sonuna tek değerlendirmektir.

Tarım işçileri

Baştarafı Sayfa 6'da

çiler de ekmek uğruna şimdilik boyun eğiyorlar bu baskıya.

Tarım işçilerinin bu şartlarda acil talepleri şunlardır:

— Tarım İş Kanunu çıkarılmalıdır.

— Sosyal Sigortalar Kurumu (SSK) Tarım İşçilerini de kapsamına almalıdır.

— Sendika üyeliği ve Toplu Sözleşme hakları sağlanmalıdır.

— Mevsimlik tarım işçileri için dayanıklı barakalar yapılmalıdır.

— Sıtmaya ve sivrisineklere karşı etkin sağlık önlemleri alınmalıdır.

— Elçilik (dayıbaşılığı) kaldırılmalıdır.

Bu taleplerin gerçekleştirilmesinde, isci sınıfının ileri sendikal örgütü DİSK'e de önemli görevler düşmektedir

ta olmak üzere, Türkiye'nin her tarafında aynı sömürü ve kötü yaşam koşulları mevcuttur.

Bütün bu katmerli sömürü ve kötü yaşam koşullarına karsı tarım işçileri sessiz mi kalmaktadır? Hayır, geçti o günler artık. Tarım işçileri arasında sınıf bilinci hızla yaygınlaşmaktadır. Kurtuluslarının, isci ve köylülerin düzeni olan SOSYALİZM'de mümkün olacağını biliyorlar artık. Bu sömürü ve zulüm çarkını çevirenlerin, işçileri açlığa ve ölüme mahkûm edenlerin burjuvazi ve onların siyasi partileri olduğunu biliyorlar artık. AP-CHP-MSP ve en çok da faşist MHP'ye çok kin besliyorlar, artık onlara verilecek oyumuz yoktur diyorlar. Siyasi partilerin radyo demeçlerini ve propaganda konuşmalarını ilgiyle izliyorlar. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin tarım işçilerinin sorunlarına eğilmesini ilgiyle karşı-

Tarım işçilerinin talebi: Sendikalı, Sigortalı Çalışma Güvencesi

RÖPORTAJ: MUSTAFA İZCİ

Bir pamuk mevsimi daha bitmek üzere... Her yıl pamuk mevsiminde binler, onbinler, yüzbinler, çoluğuyla, çocuğuyla, kadınıyla, erkeğiyle akın eder Çukurova'ya, ekmek ve yaşam kavgası vermek için; Urfa'dan, Hatay'dan, Maraş'tan, Antep'ten, Mardin'den, Adıyaman'dan, köylerden, kentlerden işsizler ordusu kamyonlarla akın eder Çukurova'ya, alınterini, kanlarını, canlarını pamuğa katmak için. Çukurova'da tek bir köy göremezsiniz ki, ırgat çadırları olmasın, çocuk ağlamaları duyulmasın.

Biliyoruz ki, pamuk, insanların yaşamında önemli yer tutan bir tarım ve sanayi ürünüdür. Çukurova'da pamuk ekilen topraklar irili ufaklı toprak kapitalistlerinin elindedir. Pamuğun üretiminde toprağa terini ve kanını akıtanlar tarım işçileri (pamuk toplayıcıları, çapacılar) olduğu halde, kârlarına kâr katan yine toprak kapitalistleri oluyor. Çünkü Türkiye'de köklü bir toprak reformu yapılmadığı için topraklar büyük toprak sahiplerinin elindedir. Daha doğrusu, burjuvazi ve toprak kapitalistlerinin (ağalarının) iktidarı olan kapitalist düzenin bir kanunudur bu. Böyle olduğu için sömürü ve zulüm tarım işçileri için çekilmez bir hale gelmiştir.

Pamuk işçileri yağmurdan, soğuktan ve sıcaktan korunmak için bezden yaptıkları basit çadırlarda barınırlar. Hak verirsiniz ki, bu basit çadırlar pamuk işçilerini hiçbirşeyden korumuyor. Çukurova topraklarında sıcak yoktur. İşçiler şafakta kalkar, çocukların ağlaması ile birlikte, taa ki, akşam gözleri pamuğu görünceye kadar pamuk toplarlar. İşgünü sekiz saatmiş, nerdee... Hele o sivrisinekler, tıpkı pamuk ağaları gibi kanlarını sömürürler, ırgatın gece uykusu haram olur. Çocukların yüzleri, elleri çıban içinde. Sivrisinekler insanların sağlığını son derece tehdit eder şekilde yaygınlaşmasında, toprak sahiplerinin kâr hırsının büyük payı vardır. Karataş'a bağlı Arapköy ve civarındaki köylere iki senedir çeltik (pirinç) ektiriliyor, tabii ki, çeltik olan yerde sivrisinek ve sıtmada olacaktır. Biliyoruz ki, pirinç, son yıllarda pahalı bir besin maddesi haline geldi. Bunu gören toprak ağaları durur mu hiç, hemen çeltik ekimine başlarlar, yoksul köylüler ve pamuk işçileri, sivrisinekten sıtmaya tutulacakmış, ölecekmiş, ağanın umurunda mı? Çünkü kendisi Adana'da apartmanda oturuyor. Bir köylüye «neden bu topraklarda çeltik ekimine engel olmadınız?» dedim, şunları söyledi: «Köyde yaşayanlar olarak çeltik ekilmemesi için çok uğraştık, ancak resmi makamlarda ağaların dediği olur» dedi. Böyledir zaten bu düzen, hep patronların, ağaların dediği olur. Ama bizimde dediğimizin olacağı günler uzak değildir.

Hal böyleyken Sıtma Savaşla görevli olan sağlık ekipleri ne yapıyor, sadece asfalt üzerindeki köylerde bulunan çadırlara gelip ikişer hap dağıtıyorlar, adet yerini bulsun diye. Zaten verdikleri hapda yan tesir yapıp baş ağrısı ve mide bulantısına yol açıyor. Burjuva hükümetleri, işçilere kıymet vermiyor, onları hastalığa, ölüme, göz göre göre ölüme terkediyor.

Bu yıl Çukurova'da pamuk toplama ücreti 300 kuruştur. 25 kuruş da elçiye (dayıbaşına) veriliyor. Bir kişi 14-15 saat çalışma karşılığı olarak ancak 150, 200 lira kazanabiliyor. Bu neye yeter, kızgın güneşin altında toprağa eken alınterinin değeri bu mu? Pamuk üretiminde en büyük rol pamuğun toplanmasındadır. Geçen yıllar yabancı devletlerden birinden pamuk toplama makinesi getirildi deney için, toprak kapitalistleri bu makineyi denediler. Ama pamuğu hünerli eller gibi temiz toplayamadığı için, en önemlisi işçilerden daha pahalıya mal olduğu için makineyi reddettiler. Çünkü Türkiye'de tarım işçiliği ücretinden daha ucuz bir şey yoktur.

Tarım işçileri yalnız Çukurova'da yoktur. Ege bölgesi başlıyorlar. Ne var ki işlerini bırakıp oy kullanamayacaklarından dert yanıyorlar. Kapitalistler bunu bildikleri için işçilere izin vermiyor, oylarını sosyalizm için kullanmalarını engelliyor. İş-

Devamı s. 5, sütun 7'de

KANAYAN YARA: İŞSİZLİK

Selçuk ÇALHAN

Günümüzde önemli teknik gelişimlere ve üretimin artmasına rağmen kapitalist ülkelerde yaşayan insanların büyük çoğunluğu yoksulluk içinde kıvranmaktadır. Üretlerin yetmezliğinin yanısıra kapitalist toplumlarda —özellikle geri kapitalist ülkelerde— işsizlik tam anlamıyla toplumsal bir felâket görünümündedir. Gelişmiş kapitalist ülkelerde dahi, yüzeyde görülen refaha karşın işsizlik ve bunun doğurduğu yoksulluk önemli bir oranı oluşturmaktadır. Resmi rakamlara göre en ileri kapitalist ülke olan ABD'de 1969 itibariyle işsizlik 28 milyon, 310 bin kişidir. Aynı şekilde İtalya'da aynı yıl itibriyle 10 milyon 200 bin işsiz bulunmaktadır. Bu oran geri kapitalist ülkelerde çok daha yüksek rakamlara ulaşmaktadır.

İşsizlik, kapitalist sistemin bir ürünüdür. Üretim araçlarının mülkiyeti kapitalist toplumda ikinci temel sınıftan biri olan kapitalistin elindedir. İşçilerin üretim araçlarını ve işgüçlerini kendilerinin değerlendirmesine imkân yoktur. Bu nedenle kapitalist toplumda yaşayan bir işçinin işgücünün değerlendirilmesi üretim araçlarının mülkiyetini elinde tutan kapitalistin iş vermesiyle mümkündür.

Kapitalist sistemin bir gereği olarak, her zaman bir yedek işsizler ordusuna gereksinim vardır. Çünkü, kapitalist sömürünün temelinde artı-değer sömürüsü bulunmaktadır. Böyle olunca ücretlerin düşük tutulması ve diğer hakların verilmemesi için işsizler ordusu bir baskı aracı olarak kullanılmaktadır.

Türkiye'de işsizlik oranı diğer kapitalist ülkelere kıyaslandığında yüksek bir rakama tekabül etmektedir. Resmi rakamlara göre ülkemizdeki işsiz sayısı geçen yıla oranla 270 bin artarak 2 milyon 500 bine ulaşmıştır. Oysa bu sayı resmi istatistiklere yansıyan orandır. Gerçekte bu sayı çok daha fazladır.

Ülkemizde işsizlik oranının bu denli yüksek olmasının çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Bunun en önemli nedenlerinden biri kapitalist ilişkilerin yaygınlaşmasıdır. Başka bir deyişle kırsal kesimde geleneksel yapı hızla çözülmekte mülksüzleşen kitleler işsiz kalmaktadır.

Tarım işkolunda da işsizlik önemli bir yeri kaplamaktadır. Tarımda meydana gelen makinalaşma küçük köylülüğü hızla yoksullaştırmaktadır. Topraklarını yitiren köylüler ya mevsimlik işlerde çalışmakta ya da kentlere göç ederek buralardaki işsizler ordusuna katılmaktadırlar. Mevsimlik işsizlik genel olarak işsizlik alanında dalgalanmalara sebep olmaktadır. Pamuk, fındık, gibi endüstri ürünleri bir bağ toprak kapitalistinin elindedir. Ve bu yörelerde yaşayanlar bu ürünlerin mevsimlerine göre geçici olarak çalışmaktadır. Bu insanlar dışında kalan ücretle çalıştırılmakta ve hiç bir yasal dayanak ve güvenceleri bulunmamaktadır.

Kapitalist ekonomik yapıda işsizliğe çare olamamakta ve işsizlik sayısı çok yüksek grafikler çizmektedir. Öte yandan ekonomimiz de boş kapasitelerle kullanılmakta, dolayısıyla eksik istihdam sonucunda artan işgücü arzı karşılanamamaktadır. Türkiye'deki tekelciler işsizliğin esas nedeninin ücret artışları olduğunu söyleyerek sorunu çarpıtmaktadırlar. Oysa bunun tam tersi olması gerekir. Gerçek ücretlerdeki artışlar satın alma gücünü arttıracağından yatırım olanaklarının artması gerekir.

Ülkemizde kapitalist toplumlarda görülen «doğal iş-

Devamı s. 5, sütun 3'de

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

Tek Yol Birlik!

Bilimsel sosyalistler için hayat hiç bir zaman «tek yol» göstermemiştir. Onlar da zaten, önlerinde «tek yol» aramak gibi bir darlık içinde olmazlar.

Ama, önümüzdeki gelişme imkânları, her yönüyle gelip tek bir sorunun çözümüne bağlanıyorsa, işte bu çözüm «tek yol» olarak nitelendirilebilir. Bu çözüm gerçekleşmedikçe, bunu izliyecek olan çözümlerin gerçekleşmesinin mümkün olamıyacağı anlaşıldığı zaman, acil görev çok daha iyi saptanabilir.

14 Ekim seçimleri, kimilerinin kafasında yeterince netlik kazanmamış bu gerçeği bir kere daha önümüze koydu. Ama bu kez, üzerinde düşünelim diye değil, çözüm bulalım diye koydu. Eğer hâlâ daha, bu konuyu «üzerinde düşünecek» bir konu olarak görenler varsa, onlar düşünebilirler. Biz altı yıldan beri düşündük bu konuyu.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin solda en yüksek desteği sağlamış olması neyi kanıtlar? İşte, sorunu düşünme aşamasında olanlar bu noktadan hareket edebilirler ve etmelidirler. İşçi sınıfı sosyalistleri, seçimlerden övünecekleri bir sonuç elde etmeyi başaramadılar. Ama, neden başaramadıklarının cevabını öğrendiler. Öğrenmiş olmalılar.

TSİP'in aldığı her bir oy, birlikçi politikanın gücünü ve etkisini göstermektedir. Genel olarak sol ve özel olarak sosyalist güçlerin birlik özlemlerini, Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin «en çok» oyunda görmek imkânı mevcuttur. Seçimlerde sol desteklenmemiş olsa bile sol ve sosyalist güçlerin birliği desteklenmiştir. Bizim açımızdan seçim göstergelerinin en önemli sonucu da bu olmak gerekir.

Seçimler öncesinde «birlik» sözünün çarpıtılmış kullanımı başkalarının ağzından da duyar olduk. Çarpıtılmış olma ile, eksik kavranışını...

Nitekim seçimler sonrasında bu eksik kavrayışın örneklerini görmekteyiz. TSİP'in birlikçi politikasının başarısını, kendi grupsal gücünün ölçüsü olarak görmek ve göstermek istiyen bu eğilim, kendini, oldum olası en çok bu noktada ele vermiştir. Kitlelerin, farklı sınıflar halinde ama bir arada, toplumsal örgütlenişini, yani, toplum olarak varolmasını bile kendi hüneri sayacak kadar zaman zaman kendi niyetlerine yenik düşenler de seçim sonuçlarından dersler çıkarmak zorundadırlar.

Evet. Seçimler bir kere daha göstermiştir ki, sosyalistlerin birliği, yani, işçi sınıfının bilimsel siyasi hareketinin birliği şarttır. Bu söz asla, bilimsel sosyalist çizgilerden birinin kendi birliği *olarak anlaşılmamalıdır. Ve yine bu söz asla, bir çizginin, kendisini merkezine oturttuğu bir cephe şeması sayılmamalıdır. Bu, doğrudan, işçi sınıfının öncü partisinin, Türkiye somutundaki çözümü olarak anlaşılmalıdır.*

Evet. Yinelemekte yarar vardır. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi «birlik» kavramını hangi anlamda kullanıyorsa, seçimlerde sağladığı «en çok» destekle bu anlama verilmiştir.

Bundan sonra bilimsel sosyalistlerin önünde «tek yol» kalmıştır. Sosyalist hareketin birliğini gerçekleştirmek. Unutulmamalıdır ki, birliğin zararlarından sözedenler nasıl gerekli dersi almışlarsa, birlik *kavramına farklı manâlar yükleme eğilimleri de aynı dersi almaya adaydırlar.*

«Tek yol birliktir» ve bu ortak bir sorunumuzdur.

Zeytin üreticisi zor durumda

Hüseyin GÜVENÇ

Bu yılın zeytin üretimine Tarım Satış kooperatifleri tarafından yok pahasına el konuldu. Zaten düşük olan rekolte bir de fiyat düşüklüğü eklenince üreticiler çok zor durumda kaldı. Ürünün bol olduğu yıllarda dahi şöyle rahat bir soluk alamıyan üreticiler, bu yıl, büsbütün çekilmez hayat koşullarıyla karşı karşıya. Ürünün bol olduğu yıldan dahi ertesi yıla sırtında borç yüküyle giren üreticiler, yokluk yılında göz göre göre açlığa terkedilmiş olmaktadır.

Altyapı hizmetleri ve sağlık hizmetlerinden yoksun bırakılan, sağlık güvencesi olmayan zeytin üreticisi köyüller, şiddetli kış soğuklarında süt bebeleriyle zeytin toplamaya zorunludurlar. Emekçiler, hasat mevsimi soğuklara rastladığından, doktor ve ilâç parası olarak dünyanın masrafını yapmaktadırlar.

Kaldı ki, zeytinin yıllık üretim maliyetini karşılamak, borç birikimini sürekli artırmaktadır. Zeytin Tarım Satış Kooperatifleri, üreticilere % 5-10 dolayında göstermelik güçlendirme (!) kredisi veriyor. Üretici köylüler, banka borçlarının ertelenmesini, zeytin üretiminin az olduğu yılda da zeytin imar masrafını ve gübrenin karşılanmasını istiyorlar.

Üreticiler, ortağı bulundukları zeytin kooperatiflerinin bir yılda en az 30 lira kâr ettiğini, bu kârın kooperatif iç hizmetleri dışında kalan miktarının da kendilerine ödenmesini istemektedirler. Zeytinin barem fiyatı, zeytin tüccarı ile zeytin ağacını bile tanımayan yetkililer arasında tesbit ediliyor. Üreticinin temsilcisine sorulmuyor, zeytini var edenin görüşü alınmıyor. Ama zeytin üreticileri biliyorlar ki, taban fiyatı tesbitinde emekçilerin sözcüleri bulunmadığı sürece, taban fiyat aldatmacasının ve ağır sömürünün önünü almak mümkün olmayacaktır.

Zeytin üreticisi giderek hızlı bir uyanış içindedir. Her seçim öncesi «ürününüzü değerlendireceğiz» diyen siyasi partilerin sıra zeytini almaya gelince alım işlerini kendilerine uygun kişilerle yürüttükleri ve üreticiye sırt çevridikleri gözden kaçmıyor. Zeytin üreticisinin sorunlarının çözümü, kooperatifleşmek, örgütlenmek ve emekten yana demokratik halk iktidarının kurulması için mücadeleden geçmektedir. Üreticiler, ağır da olsa, bu gerçeği artık kavramaktadırlar.

Orman işçileri sosyalistlerin birliğini istiyor

Ünye ilçesinden geçimlerini sağlamak amacıyla Bolu-Yığılca ilçesine orman işçisi olarak gelen işçiler, burada, çalışma koşullarının kötülüğü, sırtlarındaki ağır sömürü çarkı, bozuk bürokratik işleyiş sonucu mağdur ve perişan olmuşlardır. Muhabirimiz Yaşar Aydın'ın Yığılca'da işçilerle yaptığı röportajı yayınlıyoruz.

● **Başka yere değil de Yığılca'ya gelmenizin nedenlerini açıklar mısınız?**

Veysel Akçay: Kendi köyümüzde fındık üretiyoruz. Geçinemediğimiz için mevsimlik işçi olarak da çalışıyoruz. Elde ettiğimiz gelirler insanca yaşamamıza yetmediği gibi, borçlarımız da sürekli büyüyor. Geçim durumumuza katkıda bulunmak amacıyla ve iş olduğu için buralara çalışmaya geldik.

● **Çalışma koşullarınız nasıldı, ne gibi sorunlarla karşılaştınız?**

Yakup Mileli: Orman yüksek olduğu için çok soğuk, yağış sık sık işimizi engelliyor. Dinlenme imkânlarımız yok. Geceleri, 6 metre boyunda bir naylon brandanın altında 14 kişi yattık. Ekmek ve diğer besin maddelerini sağlamakta güçlük çektik. İşletme bize haftada iki gün kumanya getireceğine söz verdiği halde bu sözünü tutmadı. Aç kalmamak için bazan küflü ekmekleri yemek zorunda kaldık. Üstelik bu koşullar altında yapmış olduğumuz iş, bizim ölçtüğümüzden noksan gösterildi. Ücret, yaptığımız işin yarısını bile karşılamıyor.

● **Şu anda bir yarım inşaatta gecelemekte olduğunuzu görüyorum. Niçin burada geceliyorsunuz?**

Mehmet AK: Bir hafta önce işimizi bitirdik. İlçeye paralarımızı almaya geldik. Ücretimizin karşılığını alabilmek için bir haftadır buralarda beklemek zorunda bırakıldık. Çalıştığımızın büyük bir bölümünü zaten burada yedik. Geri gidecek yol parası kalmayan arkadaşlarımız bile vardır. Bir haftadan beri bu her tarafı açık yarım inşaatta geceleri ayazda kalıyoruz. Soğuktan hasta arkadaşlarımız bile oldu.

● **Burada kötü şartlar altında çalışıp üstelik umduğunuzu bulamamış halde, hayal kırıklığı içindesiniz. Ülkemizde tüm işçi ve emekçilerin sizinle aynı durumda olduğunu da biliyorsunuz. Bu kötü koşullardan, sömürü düzeninden kurtulmak için sizce neler yapılmalıdır?**

Ferhat Ovalı: Önce bu sömürüye ve faşist baskılara karşı hepimiz birleşmeliyiz. Bu da şöyle olur: Türkiye'de bütün sosyalistler, aralarındaki fraksiyon ayrılıklarını bırakıp büyük bir Sosyalist parti oluşturmalı, tüm emekçilerin ideolojik-ekonomik-siyasal mücadele birliği sağlanmalıdır.

● **TSİP'in Sosyalist birlik, güç ve eylem birliği konularındaki çabaları hakkında ne diyorsunuz?**

Ferhat Ovalı: TSİP'in Sosyalist birlik, solda güç ve eylem birliği ve diğer konulardaki görüş ve çabalarını takdirle karşılıyoruz. TSİP'i çalışmalarında elimizden geldiğince destekleriz, destekliyoruz.

● **Son olarak neler söylemek istiyorsunuz?**

Ferhat Ovalı: Kurtuluşumuz, tüm Türkiye emekçilerinin mücadelesi ile kapitalist üretim ilişkilerinin tamamen bozulması, yerine sosyalizmin inşa edilmesindedir. Kapitalist düzenin bizlere vereceği, şu sırada da canlı örneğini yaşamakta olduğumuz gibi, yokluk, sefalet ve zulümdür.

Köy toplantısına saldıran faşistler emekçilerce püskürtüldü

TSİP Nazilli ilçe örgütünün seçim çalışmaları ile ilgili olarak köy toplantıları etkin biçimde sürdü. Bayındır köyünde yapılan toplantı köy emekçilerinin geniş ve coşkulu katılımıyla gerçekleşti. Nazilli İlçe Yönetim Kurulu üyesi Cavit Yenipazarlı, konuşmasında şöyle söyledi:

«Faşizm ücretlerin dondurulmasını, fiyatların yani taban fiyatlarının düşük tutulmasını istiyor. Faşizm, emekçi köylülerin ekonomik örgütlenmelerini, kooperatiflerini yasaklamak istiyor. Faşizm demek, düşüncenin zincire vurulması, bir avuç parababasının baskı rejiminde işçilerin, köylülerin, tüm emekçilerin ekonomik demokratik isteklerinin zorla zincire vurulması demektir.»

Daha sonra Nazilli İlçe Başkanı Kenan Yıldırım, konuşmasına başlarken «Başbuğ Türkeş» sesleri ile birlikte toplantıyı izleyen köylülerin üzerine taş yağmaya başladı. Ancak Bayındır köylülerinin kadınlı, erkekli aktif direnişleri karşısında faşistler kurtuluşu kaçmakta buldular. Faşistlerin saldırılarının püskürtülmesinden sonra, partililer ve köy emekçileri tarafından çevrede güvenlik önlemleri alındı. Daha sonra Köy Muhtarının Konuşmacı Başkan Kenan Yıldırım'ın konuşmasını sürdürmesini istemesi üzerine tekrar söz alan Kenan Yıldırım, «Emekçi kardeşlerim, faşizmi sizlere uzun uzun anlatmaya gerek yok. İşte faşizm! Saldırgandır, düşünce ve emek düşmanıdır. O ister ki, hep sermaye partileri konuşsun ve sermayenin sesi duyulsun, yalnız ve yalnız onun borusu ötsün! Hayır kardeşlerim. Biz TSİP'liler buna hayır diyoruz. Faşist saldırıların karşısında her zaman ve her yerde dimdik duracağımızı emekçi halkımıza bir kere daha haykırıyoruz. Emekçi halkımız faşizme karşıdır, zaten bunun böyle olduğunu 2 dakika önceki davranışla siz bir kere daha isbat etmiş oldunuz. Faşizm emekçi halkın birlikte mücadelesi ile geriye püskürtülebilir» diyerek sözlerini bitirdi.

Toplantıdan sonra Bayındır köylüleri TSİP'lileri alkışlarla ve coşkuyla uğurladılar. Kendilerinin saldırganlardan hesap soracaklarını belirterek TSİP'le olan ilişkilerini daha da yoğunlaştıracaklarını söylediler.

TSİP, seçim dönemi boyunca, seçim yapılan illerde, kasaba ve köylerde etkin bir çalışma yürüttü. Fotoğrafta Köyceğiz toplantısındaki konuşmacılardan A. Ata görülüyor.

Doğu ve Güneydoğuda hayvan sahibi üreticiler aracının pençesinde

Diyarbakır (tha) — Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde hayvan üreticilerinin «pazarlama sorunları»nın çözümlenmemesi nedeniyle, piyasada aracı ve tefecilerin etkili olduğu bildirilmiştir.

Ekonomisinin büyük bir bölümünün hayvancılığa dayalı olduğu Doğu ve Güneydoğu'da gerçek hayvan sahiplerinin, ürünlerini gereği gibi değerlendiremediği için ekonomik yönden güçsüz duruma düştüğünü belirten Beritan'lılar Derneği Başkanı Ali Yazıcı, THA muhabirine yaptığı açıklamada, hükümetin politikası ile doğrudan doğruya bağlı olan üreticilerin pazarlama sorunlarına çözüm getirilmesini istemiştir.

Açıklamasında, «Kapitalist sistemde hükümet ne kadar iyi niyetli olursa olsun, pazarlama sisteminin aracı lehine işlediğine» dikkati çeken Ali Yazıcı özetle şunları söylemiştir:

«Ürünlerimizi gereği gibi değerlendiremiyoruz. Daha doğrusu ürünlerimizin pazarlamasını yapamıyoruz. Önce ekonomik yönden çok güçsüsüz. Yakamızı aracının tefecinin, faizcinin elinden kurtaramıyoruz. Türkiye nasıl ekonomik yönden batılı ülkelere avuç dolusu faiz ödüyorsa, biz Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki hayvan sahipleri de yakamızı sömürücü dediğimiz tefecinin, faizcinin, aracının elinden kurtaramıyoruz. Kazancımızı onlara kaptırıyoruz. Biz pazarlama sorununu üreticinin kendi başına çözebileceğini sanmıyoruz. Pazarlama sorununu doğrudan doğruya hükümetin ekonomik politikasına bağlı bir sorun olarak görüyoruz.»

● «NEDEN KOOPERATİF KURDUK?»

Yozgat Akdağmadeni Umutlu köyünde emekçiler kalkınma kooperatifi kurdular. Kooperatifi hangi amaçla kurdukları sorusunu, Umutlu Köyü Kalkınma Kooperatifi Başkanı H.O Koçak şöyle açıkladı:

«Köylümüz perişan. Tükettiğini alırken, ürettiğini satarken sömürülüyor. Bunların önüne geçmek, köyümüzü, köylümüzü kalkındırmak için kooperatif kurduk. Ziraati iyi bir şekilde yapamıyoruz. Gübresiyle, ilacıyla, sulama kanalları ile iyi bir ziraat için çalışacağız. Köylüye öncülük edeceğiz.

«Yüzelli hanelik köyün ihtiyacını birkaç bakkal karşılıyor. Aracı aracı üstüne, bunlar bize çok pahalıya geliyor. Köylünün temel ihtiyaç maddelerini daha ucuza almasını sağlayacağız.

O'NUN HİKAYESİ

M. DOĞRUER

